

Dno VAASA/1380/14.06.00/2014

Vaasan seudun jätelautakunnan päätös koskien toiminta-alueen jätteenkuljetusjärjestelmää

|                              |            |    |           |
|------------------------------|------------|----|-----------|
| Vaasan seudun jätelautakunta | 18.12.2014 | 38 | 1380/2014 |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 19.05.2015 | 20 | 1380/2014 |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 24.11.2015 | 35 | 1380/2014 |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 13.9.2016  | 28 | 1380/2014 |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 7.3.2017   | 8  | 1380/2014 |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 12.12.2017 | 24 |           |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 20.2.2018  | 9  |           |
| Vaasan seudun jätelautakunta | 11.9.2018  | 17 |           |

-----  
Vaasan seudun jätelautakunta 24.11.2015 1380/2014

LIITTEET Selvitys jätteenkuljetuksista Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella 5.11.2015  
Tyhjennysten yhteenveto ajalta 1.3.2015–31.8.2015

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Jätelain (646/2011) § 149 mukaan jätehuoltoviranomaisen pitää tehdä jätekuljetusta koskevat päätökset mikäli kiinteistön haltija järjestää jätteenkuljetuksen. Jätelain § 36 mukaisesti jätteenkuljetus tulee järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus voi jatkua ainoastaan jos jätelain § 37:n kaikki ehdot täyttyvät.

Seuraavat edellytykset tulee täyttyä mikäli kiinteistön haltija järjestää jätteenkuljetuksen:

1. näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 35 § 2 mom. ”Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.”

Vaasan seudun jätelautakunta päätti kokouksessaan 18.12.2014 tilata selvitys siitä, että täyttävätkö jätekuljetukset toiminta-alueella jätelain § 37 säädetyt ehdot. FCG valittiin laatimaan selvitys tarjouspyynnön mukaisesti. Tarjouspyynnön sisältö perustuu jätelain § 37, sekä kuntaliiton muistilistaan kuljetussopimuksista. Selvityksessä on otettu huomioon mm. viranomaisten, jätteenkuljetusyritysten, jäteyhtiön sekä asukkaiden mielipiteitä. Selvityksessä on huomioitu toiminta-alueen kiinteistöihin tällä hetkellä kerääntyvät jätelajit. Kunnallisen jäteliikkeen osalta Vaasan seudun jätelautakunta päättää erikseen.

---

Selvitys on valmistunut 5.11.2015 ja selvityksen tulokset esitellään jätelautakunnan jäsenille kokouksessa 24.11.2015. Liitteessä on myös tyhjennysten yhteenveto ajalta 1.3.2015–31.8.2015.

FCG:n tekemän selvityksen tuloksista, Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella tehdystä jätteenkuljetusselvityksestä (kts liite) voidaan siis todeta, että jätelain § 37 ei täyty, ja täten toiminta-alueen jätteenkuljetuksia ei pidä järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voi tapahtua toiminta-alueella aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua.

Jätelautakunnan päätös voi tulla koskemaan kaikkia kiinteistöistä tällä hetkellä kerättäviä jätelajeja, eli poltettavaa jätettä, biojätettä, metallipakkauksia, lasipakkauksia, keräyskartonkia, keräyspaperia, pattereita sekä loisteputkia. Tällä hetkellä tuottajaorganisaatiot eivät järjestä kiinteistökohtaista pakkausmateriaalin keräystä. Näiden jakeiden keräyksestä tullaan keskustelemaan tuottajaorganisaatioiden kanssa ennen toteutumista. Jätelain § 37 mukaisesti kunta tai tässä tapauksessa jätelautakunta voi päättää, että kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tulee koskea lajiltaan tai laadultaan tiettytyypistä jätettä.

Jätelautakunnan pitää myös myöhemmin päättää kunnallisen jätteenkuljetusten hankinnan ehdoista ja menettelytavoista.

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Jätelautakunta päättää asettaa asian sekä jätekuljetusselvityksen nähtäville. Jätelautakunta antaa asukkaille, kunnille sekä heille, joita päätös suoranaisesti koskee mahdollisuuden antaa mielipiteensä asiassa. Jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaisesti toiminta-alueen kunnilla tulee olla mahdollisuus antaa lausunto mikäli siirtymistä yhdestä jätekuljetusjärjestelmästä toiseen harkitaan.

Asia on nähtävillä kunnan ilmoitustauluilla 2.12.2015–20.1.2016 välisenä aikana.

Asiasta ilmoitetaan myös Pohjalaisessa ja Vasabladetissa.

Asian oltua nähtävillä kaikki lausunnot kootaan ja asia käsitellään jätelautakunnassa, joka päättää jätteenkuljetusjärjestelmästä. Lausunnot on jätettävä viimeistään 20.1.2016 klo Vaasan kaupunki PL 3, 65101 VAASA tai s-postitse: keskuskuskirjamo(at)vaasa.fi. Asia voidaan ratkaista vaikka lausuntoja asiassa ei jätetä.

Päätös Asia palautettiin yksimielisesti.

-----  
Vaasan seudun jätelautakunta 13.9.2016

1380/2014

LIITTEET Kuljetusselvitys Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella 5.11.2015  
Keskustelutilaisuus jätteenkuljetusyrytykset 12.1.2016

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Jätelautakunta palautti asian 24.11.2015 ja päätti mm. järjestää keskustelutilaisuuden jätteenkuljetusyrytyksen kanssa, katso liite Keskustelutilaisuus jätteenkuljetusyrytykset 12.1.2016. Kuljetustietoja on pyydetty kaksi kertaa asian pöydällepanon jälkeen. Jätelautakunta on myös järjestänyt kokouksen jätteenkuljetusyrytyksen edustajien kanssa

---

25.2.2016 koskien kuljetustietojen raportoinnin kehittämistä. Kokous johti osaltaan siihen, että jätelautakunta kokouksessaan 29.3.2016 päätti, että kaikkien jätteenkuljetusyritysten jatkossa tulee raportoida määrätty tiedot jätelautakunnalle kolme kertaa vuodessa. Seitsemän yritystä kymmenestä toimitti raportin, joka kokonaisuudessaan vastasi tietopyyntöä raportointiajalta 1.1.-30.4.2016. Muut kolme yritystä toimitti tiedot aikaisemman mallin mukaisesti. Vuoden alussa jätelautakunta lähetti kirjeen kaikille jätteenkuljetusyrityksille. Kirjeessä jätteenkuljetusyrityksiä kehoitetaan noudattamaan jätehuoltomääräyksiä koskien tyhjennysvälejä eivätkä saa sopia tyhjennysvälejä asiakkaiden kanssa Vaasan seudun jätehuoltomääräysten 1.5.2015 vastaisesti.

Kunnan velvollisuutena on järjestää mm. asumisesta syntyvän jätteen huolto, jätelain mukaan (646/2011) § 32. Kunnat voivat päättää, että jätteenkuljetukset järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena tai nykyisen mallin mukaan eli kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Jotta kuljetukset voitaisiin järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena, tulee kaikkien jätelain (646/2011) 37 § vaatimusten täytyä. Muussa tapauksessa kuntien on otettava vastuu ja itse järjestettävä kuljetukset. Jätelautakunnan velvollisuutena on selvittää miten jätteenkuljetukset toimivat nykytilanteessa ja, perustuen nykytilanteeseen, tehdä päätös kuljetuksista.

Vaasan seudun jätelautakunta tilasi 2015 selvityksen nykyisen kuljetusjärjestelmän toimivuudesta. Selvityksen teki FCG ja se valmistui 5.11.2015. Selvitys osoittaa, että kotitaloudet ovat erittäin tyytyväisiä nykyisen kuljetusjärjestelmän toimivuuteen, mutta raportista tehtävä johtopäätös on, että nykyinen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain (646/2011) 37 § vaatimuksia. Selvitys on tehty perustuen kuntaliiton malliin kuljetusse-litysten toteuttamisesta ja sisällöstä. Selvitys on tehty kiinteistöjen haltijoiden, isännöitsijöiden, jätteenkuljetusyritysten, jäteyhtiön ja viranomaisten jättämien tietojen perusteella.

Jätelain (646/2011) 37 §. Seuraavat vaatimukset on täytettävä:

- Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistävästä riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- jätteenkuljetuksen tulee edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukea jätehuollon alueellista kehittämistä eikä saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle,
- päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan ja viranomaisten toimintaan.

FCG:n Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueita koskevan kuljetus selvityksen 5.11.2015 (katso liite) sekä jätteenkuljetusyritysten jätelautakunnalle toimittamien kuljetustietojen perusteella, voidaan todeta, että jätelain (646/2011) 37 § vaatimukset eivät täyty, ja tämän vuoksi toiminta-alueen jätteenkuljetuksia ei tule jatkossa järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä kuljetuksena.

Viitaten FCG:n selvitykseen ja kuljetustietoihin voidaan todeta, että mm. seuraavien seikkojen vuoksi nykyisen kuljetusjärjestelmän ei voi katsoa täyttävän jätelain (646/2011) 37 § vaatimukset:

Selvityksen mukaan asiakaskyselyn kautta kävi ilmi, että on alueita, joilla ei tarjota kuljetuspalveluja. Yhdessä kunnassa sekä muiden kuntien osissa toimii vain yksi jätteenkuljetusyritys, joka suorittaa jätetyhjennyksiä eikä ole oikeastaan minkäänlaista kilpailua jätetyhjennyksen suhteen. Tällaisilla alueilla vaarana on, että yritys käyttää hyväksi

---

hallitsevaa asemaansa myös hinnoittelussa. Myös kuljetustiedot ajalta 1.1.-1.4.2016, jotka jätteenkuljetusyrietykset ovat jättäneet, tukevat myös sitä tosiseikkaa, että joillakin alueilla on vain yksi vaihtoehto.

Toinen ongelma, joka myös on tullut jätelautakunnan tietoon kuljetustietojen sekä kunnallisten ympäristöviranomaisten kautta on, että asiakkaat, joka eivät pysty maksamaan, suljetaan jätteenkuljetuksen ulkopuolelle, tämä ei ole mahdollista jos jätteenkuljetukset järjestetään kunnan toimesta, sillä kunta ei voi kieltäytyä noutamasta jätteitä kotitalouksista. Jätehuolto on peruspalvelu, jonka on oltava kaikkien saatavilla riippumatta taloudellisesta tilanteesta tai muista syistä.

Selvityksessä todetaan myös, ettei tyhjennysvälejä aina noudateta. Neljä kymmenestä jätteenkuljetusyrietyksestä on tähän asti vuoden aikana asiakaskirjeiden avulla ryhtyneet toimenpiteisiin asiakkaidensa tyhjennysvälien saamiseksi jätehuoltomääräysten mukaisesti. Viides yritys on ilmoittanut, että se syksyn aikana tulee lähettämään kirjeen asiakkaille, joiden tyhjennysväli on liian pitkä. Kiinteistön haltijat tai jätteenkuljetusyrietykset eivät saa laatia tyhjennyssopimuksia, jotka ovat jätehuoltomääräysten vastaisia.

Toinen selvityksestä ilmennyt ongelma on laskutus. Selvityksessä useimmat jätteenkuljetusyrietykset ilmoittavat, että ne erittelevät kustannuksensa laskuissa, kun asiakkaat puolestaan ilmoittavat, että kaikki jätteenkuljetusyrietykset eivät erittele kustannuksia. Maksujen erittely on jätelain asettama vaatimus (646/2011) 85 §. Jätteenkuljetusyrietykset laskuttavat kuljetuskulujen lisäksi myös käsittelykulut ja useimmat yrityksistä tekevät arvion asiakkaiden käsittelykuluista, mikä merkitsee sitä, että toiminta-alueen asiakkaat maksavat erilaisia käsittelymaksuja riippuen siitä mitä jätteenkuljetusyrietystä ne käyttävät, ja tästä syystä asiakkaita ei käsitellä tasapuolisesti. Jätteenkuljetusyrietysten hinnoittelusta puuttuu läpinäkyvyys ja jätehuoltoviranomainen eli jätelautakunta ei voi valvoa hintatasoa toiminta-alueella.

Voidaan myös olettaa, että nykyisen kuljetusjärjestelmän päästöt ja ympäristövaikutukset ovat suuremmat kuin kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, koska kunta voi asettaa vaatimuksia esim. ajoneuvojen varustetasoon ja päästöihin. Nykytilanteessa vastuun asettaminen kuljetuskalustolle on yksittäisen kiinteistön omistajan vastuulla. Toisten kiinteistöjen omistajien selvityksessä esille nostama ongelma on, että asuntoalueilla ajaa useita eri jätteenkuljetusyrietyksiä, mikä myös vaikuttaa negatiivisesti ympäristöön ja asuinympäristöön.

Nykyinen järjestelmä, jossa kiinteistön omistajat itse järjestävät kuljetukset, tarkoittaa, että on kaikkien kiinteistönomistajien vastuulla järjestää jätteenkuljetukset omalta kiinteistöltä, perustuen jätelain vaatimukseen ja kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin. Liittymisprosentti ajalla 1.1.2016-30.4.2016 oli 82,2 %. Jätelautakunnan tietojen mukaan n. 4200 kiinteistöä ei ole tyhjentänyt jäteastioitaan tällä ajalla (1.1.2016-30.4.2016), oman kiinteistön kautta tai ilmoittanut, että tyhjennys tehdään yhteisen jäteastian kautta. Kaikkien kiinteistöjen tulee olla liittyneitä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Kiinteistö voi olla liittynyt järjestettyyn jätteenkuljetukseen oman kiinteistön kautta, yhteisen jäteastian kautta ja kesäaikaan Stormossenin lukitun avainastian kautta.

FCG sanoo johtopäätöksessään, ettei voi todeta, että nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttäisi jätelain (646/2011) 37 § vaatimuksia Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

Jätelautakunta päättää asettaa asian sekä jätteenkuljetusselvityksen yleisesti nähtäville. Jätelautakunta tarjoaa asukkaille, kunnille ja niille, joihin päätös välittömästi vaikuttaa, mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä asiassa. Jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaan toiminta-alueen kunnille tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen, mikäli siirtymistä yhdestä jätteenkuljetusjärjestelmästä toiseen harkitaan.

Asia on nähtävillä kuntien ilmoitustauluilla ajalla 23.9.-28.10.2016.

Asiasta ilmoitetaan myös Pohjalaisessa ja Vasabladetissa.

Asian oltua julkisesti nähtävillä kaikki lausunnot kootaan ja asia otetaan käsittelyyn jätelautakunnassa, joka tekee päätöksen jätekuljetusjärjestelmästä. Lausunnot on jätettävä viimeistään 28.10.2016 klo 16.00 osoitteella Vaasan kaupunki, Keskuskirjaamo, (Vaasanpuistikko 10), PL 3, 65101 VAASA, tai s-postitse: keskuskirjaamo(at)vaasa.fi. Asia voidaan ratkaista, vaikka lausuntoja ei jätetä.

**Päätös** Asia palautettiin yksimielisesti, koska tutkimus ei tietyltä osin ollut riittävä, vaan tietyt asiat vaativat lisäselvityksiä. Jätelautakunta lähettää kirjeet kiinteistöille, jotka eivät ole liittyneet järjestettyyn jätteenkuljetukseen sekä pyytää jätekuljetusyrityksiltä laskukopiot ja selvityksen, miten käsittelymaksun hinta määräytyy.

-----  
Vaasan seudun jätelautakunta 7.3.2017

1380/2014

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

**Liitteet** Lausunto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, 10.2.2017  
Kuljetusselvitys Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella 5.11.2015

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus korostaa 10.2.2017 päivätyssä lausunnossa, että Vaasan seudun jätelautakunta ei vielä ole tehnyt päätöstä jätteenkuljetusten jatkosta. Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella jätteenkuljetukset järjestetään edelleen vanhan jätelain (1072/1993) mukaan eli sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena. Jätelain (646/2011) 149 § mukaan kuntien olisi pitänyt 1.5.2013 mennessä tehdä päätös tästä siirtymään joko kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, viimeistään 1.5.2017.

ELY-keskus kehottaa Vaasan seudun jätelautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin ja päättämään jätteenkuljetusten jatkosta toiminta-alueella jätelain (646/2011) 37 § mukaisesti.

Jätelautakunta palautti asian uuteen käsittelyyn 13.9.2016. Jätelautakunta halusi tarkemmin selvittää järjestetyn jätteenkuljetuksen ulkopuolisten olevien kiinteistöjen tarkkaa määrää. On todennäköistä, että osa rekisteristä puuttuvista kiinteistöistä osallistuu yhteiseen jäteastiaan ilmoittamatta siitä jätelautakunnalle. Vuonna 2017 jätelautakunta tulee lähettämään kirjeen kotitalouksille, jotka viimeisimpien kuljetustietojen mukaan puuttuvat jätteenkuljetusrekisteristä. Kirjeessä kiinteistöjen omistajia kehoitetaan liittymään järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Ensimmäiset kirjeet voidaan arvion mukaan lähettää toukokuussa 2017.

Tilanne on suurin piirtein sama kuin silloin, kun asia otettiin käsittelyyn 13.9.2016. Vuonna 2016 5 10:stä kuljetusyrityksestä lähetti kirjeet asiakkailleen tyhjennysvälin oikaisemisesta.

FCG:n selvityksen sekä jätteenkuljetusrekisterin mukaan ei voi sanoa, että nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä täyttää jätelain (646/2011) 37 § Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella ja siksi jätteenkuljetus on jatkossa järjestettävä kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Jätelautakunta päättää asettaa asian sekä jätteenkuljetus selvityksen nähtäville. Jätelautakunta antaa asukkaille, kunnille ja niille, joihin päätös suoranaisesti vaikuttaa mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä asiassa. Jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaan toiminta-alueen kunnilla tulee olla mahdollisuus antaa lausunto mikäli siirtymistä yhdestä jättekuljetusjärjestelmästä toiseen harkitaan.

Asia on nähtävillä kuntien ilmoitustauluilla 17.3.2017-14.4.2017 välisenä aikana.

Asiasta ilmoitetaan myös Pohjalaisessa ja Vasabladetissa.

Kun asia on ollut nähtävillä, kaikki lausunnot kootaan ja asia käsitellään jätelautakunnassa, joka tekee päätöksen jätteenkuljetusjärjestelmästä. Lausunnot on jätettävä viimeistään 14.4.2017 klo 16.00 osoitteella Vaasan kaupunki, keskuskirjaamo, PL 3 (Vaasanpuistikko 10), 65101 VAASA tai s-postitse: keskuskirjaamo(at)vaasa.fi. Asia voidaan ratkaista vaikka lausuntoja ei jätetä.

**Päätös** Jäsen Michael Luther ehdotti, että esittelijä lähettää selvityksen ELY-keskukselle jätelautakunnan puolesta. Jätelautakunta kannatti jäsen Lutherin ehdotusta. Asia palautettiin käsittelyyn 13.9.2016 lisäselvityksiä varten. Lisäselvitystyö jatkuu.

Hyväksyttiin.

-----  
Vaasan seudun jätelautakunta 12.12.2017

**Liitteet** Kuljetus selvitys Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella 5.11.2015  
Keskustelutilaisuus jätteenkuljetusyritykset 12.1.2016

**Oheismateriaali**

Jätelautakunnan kirje 15.3.2017 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle on luettavissa extranetissä

Yhteenveto laskukopioista 2016 on luettavissa extranetissä

Jätelautakunta palautti jätekuljetus asian lisäselvityksiä varten 13.9.2016 seuraavasti: Jätelautakunta lähettää kirjeen kiinteistöille, jotka eivät ole liittyneet järjestettyyn jätteenkuljetukseen sekä pyytää jätteenkuljetusyrityksiltä laskukopiot ja selvityksen siitä, miten käsittelymaksun hinta määrätään.

Asia otettiin 7.3.2017 uudelleen käsittelyyn siitä syystä, että ELY-keskus oli lähettänyt kyselyn mm. päätöksen aikataulusta jätelautakunnalle. Jätelautakunta vastasi ELY-

---

keskukselle, että asia on palautettu 13.9.2016 lisäselvityksiä varten ja ilmoitti ELY-keskukselle, että asia otetaan käsittelyyn uudelleen viimeistään joulukuussa 2017.

### Lisäselvitysten tulos

Kirje kiinteistöille, jotka eivät ole liittyneet jätteenkuljetukseen

Jätelautakunta päätti kokouksessaan 13.9.2016, että on lähetettävä kirje niille kotitalouksille, jotka eivät ole liittyneet järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Voitiin olettaa, että osa kiinteistöistä, joilla ei ole tyhjennystä, on jo liittynyt järjestettyyn jätteenkuljetukseen yhteisen jäteastian kautta, mutta ne eivät ole olleet tietoisia siitä, että niiden on ilmoitettava tämä jätelautakunnalle. Touko-kesäkuussa 2017 lähetettiin kirje niille kiinteistöille, joista jätelautakunnalla ei ollut tietoja siitä, olivatko vai eivätkö olleet liittyneitä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Yhteensä kiinteistöjä, joille kirje meni, oli 3667 kpl. Kiinteistön haltijaa kehoitettiin kirjeessä liittämään kiinteistö järjestettyyn jätteenkuljetukseen sekä ilmoittamaan jätelautakunnalle, jos kiinteistö jo oli liitetty järjestettyyn jätteenkuljetukseen esim. yhteisen jäteastian kautta. Myös muita korjausilmoituksia pyydettiin. Toukokuusta marraskuuhun 2017 890 kiinteistöä ilmoitti olevansa liittyneitä jätteenkuljetukseen yhteisen jäteastian kautta. Useimmat yhteydenotot kirjelmäyhteyden yhteydessä koskivat yhteisen jäteastian ilmoitusta. Muut yhteydenotot koskivat ilmoituksia siitä, että kiinteistö on tyhjiällä, kiinteistön omistaja ilmoitti, että kiinteistö nyt liitetään järjestettyyn jätteenkuljetukseen, kiinteistön omistaja ilmoitti, että kiinteistöä ei tulla liittämään järjestettyyn jätteenkuljetukseen, korjausilmoituksia esim. jäteastian tyhjennysosoite on muu kuin kiinteistön, laskun maksaa joku, jolla on toinen osoite jne.

Nykytilanteessa (joulukuu 2017) jätehuoltoviranomaisella on n. 2000 kiinteistöä, joista meillä ei ole tietoa, ovatko ne tyhjentäneet jäteastiansa ajalla 1.5.-31.5.2017. Kuljetusjärjestelmän ulkopuolella olevia kiinteistöjä on kaikissa kunnissa, joita tämä selvitys koskee, eli Vaasassa, Mustasaarella, Vöyrillä, Isossakyrössä, Maalahdessa ja Korsnäissä. Lopullinen lukumäärä selviää vasta, kun päivitys on täysin valmis, joulukuun 2017 lopussa. Näille kiinteistöille lähetetään kehotuskirjeet tammikuussa 2018. Ensimmäinen kirje lähetetään niille, jotka ovat listalla uusia, sekä toinen kehotuskirje niille, jotka touko-kesäkuussa 2017 saivat ensimmäisen kirjeen, mutta joilla ei edelleenkään ole jätteenkuljetusta. Kahden jätelautakunnan kehotuskirjeen asiat siirretään kunnan ympäristöviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten.

Pydydyt laskukopiot kuljetusyhtiöiltä

Syy siihen, että jätelautakunta pyysi laskukopiot, on että jätteenkuljetusyritykset kuljetuskustannusten lisäksi myös laskuttavat käsittelykustannukset. Useimmat kuljetusyritykset tekevät arvion asiakkaiden käsittelykustannuksista riippuen jäteastian koosta, toiset ottavat maksun painon mukaan. Tämä merkitsee sitä, että toiminta-alueen asiakkaat maksavat erilaista käsittelymaksua Stormossenin jätteiden käsittelystä, riippuen siitä mitä jätteenkuljetusyritystä he käyttävät, tämän johdosta asiakkaita ei kohdella tasapuolisesti. Jätteenkuljetusyritysten hinnoittelu ei ole läpinäkyvää ja jätehuoltoviranomainen eli jätelautakunnalla ei ole mahdollisuutta valvoa toiminta-alueen hintatasoa. Kirje, jossa tietoja pyydettiin, lähetettiin 19.9.2016 ja viimeinen laskujen jättöpäivä oli 6.10.2016. Laskut käytiin läpi jätelautakunnan kokouksessa 20.10.2016. Viisi kuljetusyritystä toimitti laskukopiot jätelautakunnan tietopyynnön mukaisesti, kolme yritystä toimitti hintatiedot ja kaksi ei toimittanut mitään tietoja. Tulos osoittaa käsittelykustannusten vaihtelun kuljetusyritysten välillä.

---

## Yhteenvedo

Jotta jätelautakunta voisi päättää, että jätteenkuljetukset toiminta-alueella voivat jatkua nykyisen mallin mukaan, eli että kiinteistöjen haltijat järjestävät jätteiden tyhjennyksen, on voitava todeta, että nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttää kaikki jätelain (646/2011) 37 § vaatimukset. Jätelautakunnan tilaaman, 5.11.2015 valmistuneen kuljetus selvityksen mukaan todetaan, että kuljetusjärjestelmä ei täytä lain vaatimuksia, eivätkä myöskään jätelautakunnan myöhemmin pyytämät lisäselvitykset osoita, että nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttää jätelain (646/2011) 37 § vaatimukset kunnissa Vaasa, Mustasaari, Vöyri, Isokyrö, Maalahti ja Korsnäs.

Jätelain 35-37 § ja 149 § mom. 4 velvoittaa jätelautakunnan kunnallisena jätehuoltoviranomaisena tarkastelemaan mahdollisuuksia siihen, että jätteenkuljetukset edelleen järjestetään kiinteistön haltijan toimesta sekä tekemään asiasta päätös.

Jätelain (646/2011) 37 §. Seuraavat vaatimukset on täytettävä:

- Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, (35 § 2 mom),
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle,
- päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on ensisijainen vaihtoehto jätelain (646/2011) mukaan ja kunnat voivat valita kuljetusten kunnallistamisen, vaikka nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttäisi kaikki jätelain (646/2011) 37 § vaatimukset.

Niiden kiinteistön haltijoiden lisäksi, jotka eivät huolehdi siitä, että jätteiden tyhjennys kiinteistöillä toimii, on myös muita ongelmia, joiden johdosta kuljetusjärjestelmän ei voi katsoa täyttävän jätelain (646/2011) 37 § vaatimuksia. Esim. joillakin toiminta-alueen alueilla on ainoastaan yksi kuljetusryttäjä, jolla on monopoliasema eikä alueella ole minkäänlaista todellista kilpailua. Toinen ongelma on, että kiinteistön haltija, jolla on heikko talous, jätetään kuljetusjärjestelmän ulkopuolelle, kun laskut jäävät maksamatta. Voidaan myös olettaa, että päätöt ja ympäristövaikutukset nykyisestä kuljetusjärjestelmästä ovat suurempia kuin kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, koska kunta voi asettaa suurempia vaatimuksia esim. varustuksen tasolle ja ajoneuvojen päästöille. Nykytilanteessa yksittäisten kiinteistönhaltijoiden vastuulla on asettaa vaatimuksia kuljetusvarustukseen. Toinen ongelma, joka kiinteistönhaltijoiden toimesta nostetaan esille selvityksessä on, että asuntoalueilla ajaa useita eri jätteenkuljetusyritystä, mikä myös vaikuttaa negatiivisesti ympäristöön ja asuin ympäristöön.

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, [camilla.enell-ost@vaasa.fi](mailto:camilla.enell-ost@vaasa.fi)

Jätelautakunta päättää asettaa asian sekä jätteenkuljetus selvityksen nähtäville. Jätelautakunta antaa mahdollisuuden asukkaille, kunnille, jätteenkuljettajille ja muille, joiden olosuhteisiin jätteenkuljetuspäätös saattaa vaikuttaa merkittävästi, lausumaan mielipiteensä asiasta. Jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaan toiminta-alueen kunnilla tulee olla mahdollisuus antaa lausunto mikäli siirtymistä yhdestä jäte kuljetusjärjestelmästä toiseen harkitaan.

---



Asia on nähtävillä Vaasan kaupungin internetsivuilla ajalla 20.12.2017–31.1.2018.

Asiasta ilmoitetaan myös Pohjalaisessa ja Vasabladetissa.

Kun asia on ollut nähtävillä, kaikki lausunnot kootaan ja asia käsitellään jätelautakunnassa, joka tekee päätöksen jätteenkuljetusjärjestelmästä. Lausunnot on jätettävä viimeistään 31.1.2018 klo 16.00 osoitteeseen Vaasan kaupunki PL 3, 65101 VAASA tai sähköpostitse: keskuskirjaamo(at)vaasa.fi. Asia voidaan ratkaista vaikka lausuntoja ei jätetä.

### Päätös

Esittelijä muutti pohjaehdotusta siten, että viimeinen lause kuuluu: Jätelautakunnan yhteistyösopimuksen mukaan toiminta-alueen kunnilla tulee olla mahdollisuus antaa lausunto, *koska* siirtymistä *nykyisestä* jätekuljetusjärjestelmästä toiseen harkitaan. Lisäksi nähtävillä oloaikaa pidennettiin siten, että asia on nähtävillä 20.12.2017 – 15.2.2018.

Puheenjohtaja Michael Luther esitti muutettuun pohjaehdotukseen lisäesityksen:

”Jätelautakunta on asian aiemmassa käsittelyssä edellyttänyt että jätekuljetuksen järjestäminen alueella täyttää jätelain §§ 35-37 vaatimukset. Saadakseen riittävän asiantiedon pohjaksi päätöksenteolle jätelautakunta on selvitystyössään seurannut kuntaliiton kiertokirjettä 5/80/2013.

Jätelautakunta on todennut että jätelaki asettaa kunnan järjestämä ja kiinteistöhaltijan järjestämä jätekuljetus yhdenvertaiseen asemaan. §36 todetaan: ”Kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).” Tätä voi jopa tulkita niin että kunnan järjestämä jätteenkuljetus on toissijainen kiinteistöhaltijan järjestämän kuljetuksen suhteen joka kuvataan § 37. Kuntaliiton kiertokirjeen 5/80/2013 tarkistuslistan mukaan jätelautakunta on yrittänyt saada mahdollisimman kattavan selvityksen kaikista tarkistuslistan kohdista:

**a. Tiedot tilanteesta** (Edellytys: Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan).

- 1 Kiinteistöt, joilta syntyy jätettä: Kiinteistöjen määrä ja syntyvän jätteen määrä. Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittyneiden kiinteistöjen määrä.
- 2 Kunnan käsittelyjärjestelmään kuuluvien vastaanottoaikkojen vastaanottaman jätteen määrä ja muualle viedyn jätteen määrä.
- 3 Jäteastioiden tyhjennysvälit -> Noudatetaanko jätehuoltomääräyksiä?

**b. Kotitalouksien asema** (Edellytys: Tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin)

- 1 Palvelujen saatavuus: Toimiiko kaikilla alueilla kuljettajia eli puuttuuko tyhjennyksiä joiltakin tietyiltä alueilta.
- 2 Hintojen kohtuullisuus eri alueilla ja hintaerot, erojen perusteet.
- 3 Palvelun laatu: Nykyinen toimivuus, vertaaminen kunnan järjestämän kuljetuksen mahdollisiin laatukriteereihin.

**c. Kuntien, viranomaisten ja jätelaitoksen toiminta** (Edellytys: Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä:)

- 1 Viranomaisten käytännön mahdollisuudet seurata ja valvoa jäteastioiden tyhjennyksiä ja jätteenkuljetusta.
- 2 Eri järjestelmien vaikutukset kunnan jätelaitoksen käsittelyjärjestelmään ja sen kehittämiseen.

**d. Ympäristö** (Edellytys: Ei aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle)

---

- 1 Jätehuoltomääräysten noudattaminen.
- 2 Tyhjennysten toimivuus, roskaantumistapaukset.
- 3 Kuljetusten aiheuttama liikenne ja päästöt eri järjestelmissä.
- 4 Muut erot järjestelmien päästöissä ja ympäristövaikutuksissa.
- 5 Lausunto ympäristönsuojelu- ja terveysturvaviranomaisilta.

**e. Yritysten asema** (Edellytys: Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä, päätöksen vaikutukset kokonaisuutena ajatellen myönteisiä yritysten toimintaan;)

- 1 Toimivat yritykset ja kuljetusten merkitys niiden toiminnassa (yritysten elinkelpoisuus, mahdollisuudet investoida).
- 2 Mahdollinen eri kokoluokan uusien yritysten syntyminen sekä yritysten poistuminen keskitetyn kilpailutuksen myötä.
- 3 Työllistävä vaikutus.

Saadakseen selvyttä asiaan jätelautakunta tilasi selvityksen FCG:lät 2015. Selvitys antoi tyydyttävän kuvan nykytilanteesta mutta valitettavasti jätelautakunta joutui toteamaan, että selitystä ei tehty odotetulla puolueettomuudella suhteessa kuljetusjärjestelmän valintaan. Tämän takia lautakunta katsoo, että selvityksen johtopäätökset kuljetusjärjestelmän toimivuuden suhteen eivät kestä kriittistä tarkastelua.

Selvityksessä todettiin, että ilmeisesti on olemassa suuri määrä kiinteistöjä joista ei ole tietoa ovatko liittyneet järjestettyyn jätekuljetukseen vai ei. Tämän takia jätelautakunta on aloittanut laajan selvitystyön selvittääkseen puuttuvat tiedot kyseisten kiinteistöjen kohdalla. Valitettavasti työ etenee hitaasti riittämättömien resurssien takia. On edelleen epäselvää, miten n 2000 kiinteistöä ovat järjestäneet jätteensä hoitoa.

Lautakunta on myös aktiivisesti tehnyt työtä jätteiden käsittelyohjeiden ja jätestrategian saamiseksi seudulle. Myös tämä työ etenee hitaasti rajallisten henkilöstöresurssien takia. Lautakunta on ylläpitänyt aktiivista vuoropuhelua seudun jätekuljetuksia hoitavien yritysten kanssa selvittääkseen nykytilannetta ja kehittääkseen toimintaa. Mitään merkkejä syrjivästä toiminnasta tai monopoliaseman väärinkäytöstä ei ole ilmennyt tässä työssä. Yrityksillä on selvä halu kehittää toimintaa mutta edellyttävät että toiminnassa on pitkän aikavälillä turvattu toiminta, jotta uskaltaisivat tehdä suurempia investointeja esim. kuljetuskalustoon

Lautakunnan tähän saakka tehdyn työn ja seudun jätehuollon eri osapuolilta saadun palautteen perusteella lautakunta on voinut todeta, että kiinteistöhaltijan järjestämä jätekuljetus toimii hyvin seudulla. Asiakkaat ovat erittäin tyytyväisiä, jätekuljetusyritykset toimivat tehtäväkuvansa mukaan, toiminta on kehittynyt odotusten mukaan, mitään rikkomuksia suhteessa jätelain §35 toiseen momenttiin ja § 37 suhteen ei ole tullut lautakunnan tietoon.

Jätelautakunnan lähtökohta on täten, että kiinteistöhaltijan järjestämä jätekuljetus jatkuu seudulla.

Koska laki edellyttää, että on olemassa selvä päätös kuljetusjärjestelmästä tuleville vuosilla lautakunnan on tehtävä myös muodollinen päätös asiassa. Laki edellyttää myös, että alueen kunnilla ja muut osapuolet joita päätös koskee saavat mahdollisuuden antaa lausunnon asiasta ennen kuin päätös tehdään.

Lautakunta pyytää näin ollen lautakunnan toimialueen kuntia ja muita osapuolia joita asia koskee antamaan lausunnon ja esittämään näkökohtiaan viimeistään 15.2.2018 Erityisesti lautakunta toivoo, että lausunnonantajat ottavat kantaa nykyisen kiinteistöhaltijan järjestämän jätekuljetusjärjestelmän toimivuuteen suhteessa jätelain §35 toisen momentin ja § 37 suhteen, sekä kuntaliiton kiertokirjeen 5/80/2013 tarkistuslistan suh-

---

teen. Lautakunta toivoo myös että lausunnonantajat arvioivat miten nykyinen järjestelmä voisi toimia tulevaisuudessa suhteessa jätelain §§35 ja 37. Samalla kun lausuntoja pyydetään asia pannaan näytölle jotta myös asukkaat voivat antaa lausuntoja ja esittää näkemyksiä. Lautakunta tulee tekemään päätöksensä kun sen omat selvitykset kiinteistöjen liittymisasteesta kuljetusjärjestelmään ja muut päätökseen tarvittavat selvitykset ovat valmiit. Päätös voidaan tehdä vaikka lausuntoja ei saada.”

Lisäesityksestä äänestettäessä sitä kannattivat puheenjohtajan lisäksi: Ove Bergman, Kenneth Skinnars, Beata Tajjala, Peter Remahl ja Robert Grönblom. Esittelijän muutettua pohjaesitystä ilman lisäesitystä kannattivat: Maria Backman, Kari Laine, Linnea Hasselblatt ja Arne Mäenpää.

Puheenjohtajan lisäesitys hyväksyttiin liitettäväksi pohjaesitykseen äänin 6 – 4.

Esittelijä Camilla Enell-Öst esitti eriävän mielipiteensä.

-----  
Vaasan seudun jätelautakunta 20.2.2018

Liitteet            Kuljetus selvitys Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella 5.11.2015  
                         Keskustelutilaisuus jätteenkuljetusyritykset 12.1.2016

### Oheismateriaali

Lausunto Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry 9.1.2018  
Lausunto Stormossen Ab Oy 11.1.2018 ja 12.2.2018  
Lausunto Vaasan kaupunki 29.1.2018  
Lausunto, kuljetusyritykset 29.1.2017  
Lausunto, Remeo Oy, 29.1.2018  
Lausunto, Vöyrin kunta 6.2.2018  
Lausunto, Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto ATK ry, 7.2.2018  
Lausunto, Maalahden kunta 9.2.2018  
Lausunto, Huutoniemen Omakotiyhdistys ry 12.2.2018  
Lausunto, Isonkyrön kunta 14.2.2018  
Lausunto Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry 14.2.2018  
Lausunto, Korsnäsin kunta 15.2.2018  
Lausunto, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 15.2.2018  
Lausunto Mustasaaren kunta 16.2.2018  
Lausunto Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät 16.2.2018

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 961, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Vaasan seudun jätelautakunta on jätelain 38 § mukaisesti pyytänyt asianosaisten lausunnot jätelautakunnan jätteenkuljetus selvityksestä. Yhteensä 15 lausuntoa on jätetty lausuntoajan aikana ja sen jälkeen.

Lausunnot kuvaillaan lyhyesti seuraavasti:

### Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Lausunnossa esitetään, että kuljetusten tulee jatkua samalla tavalla kuin tähän saakka Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteen

---

kuljetus on paras ratkaisu kaikkien jätelajien kohdalla. Järjestelmä on toiminut hyvin ja asiakkaat ovat tyytyväisiä. SKAL ry:n mielestä asiakkaan ja yrityksen välinen suora sopimus mahdollistaa parhaiten pitkäaikaisia asiakassuhteita ja luo parhaat edellytykset tehokkaalle jätehuoltojärjestelmälle.

### Stormossen Ab Oy

Stormossen Ab Oy kiinnittää lausunnossaan huomiota jätelautakunnan päätösten lainmukaisuuteen. Jätelautakunnan tulee tehdä lainmukainen päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä alueella, toisin sanoin, että kuljetukset jatkossa järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

### Vaasan kaupunki

Kaupungin lausunto on, että pysytään vanhassa järjestelmässä. Samanaikaisesti jätelautakuntaa velvoitetaan selvittämään jätehuollon ulkopuolella olevat kiinteistöt sekä että se ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

### Kuljetusyrietykset

Kaikki toiminta-alueen kuljetusyrietykset antavat yhteisessä lausunnossaan näkemyksensä kuljetusasiassa. Alueella toimivien kuljetusyrietysten mielestä nykyinen järjestelmä missä kiinteistön haltija saa valita kuljetusyrietyksen on paras ja hyvin toimiva vaihtoehto. Kuljetusyrietykset ovat tilanneet oman selvityksen kuljetustoiminnoista Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

### Remeo Oy

Remeo Oy nostaa lausunnossaan esille jätehuollon kehityksen alueella ja oman yrityksen osuuden tässä kehityksessä nyt ja tulevaisuudessa. Yritys haluaa jatkaa palveluiden kehittämistä asiakkaille ja mainitsee esim. oman monilokeroisen kierrätysastian, quattro selectin, kehittämisen ja käyttöön ottamisen, jota yritys tarjoaa asiakkailleen. Monilokeroiseen kierrätysastiaan kerätään mm. biojätettä. Remeo Oy esittää myös, että asiakkaiden tulisi saada itse valita kuljetusyrietyksensä.

### Vöyrin kunta

”Vöyri on maaseutukunta, jossa on asuinrakennuksia ja toimitiloja sekä haja-asutusalueella että tiheämmin asutuissa kunnanosakeskuksissa. Loma-asuntoja on runsaasti, ja kaavoittamattomien alueiden asutus on usein hajanaista. Näin ollen kiinteistökohtaisille ratkaisuille on suurempi tarve kuin taajamien ja kaupunkiympäristön jätehuollossa. Koska paikalliset jätehuoltoyritykset elävät Vöyrin paikallisyhteisössä ja sen mukana, niillä on hyvä valmius toimia joustavasti esimerkiksi suurten tapahtumien yhteydessä, jolloin kävijämäärää ei voida ennakoimaan. Tämä on ympäristön kannalta hyödyksi. Kiinteistönhaltijat pystyvät nykytilanteessa löytämään eri ratkaisuja omalle kiinteistölle tai ratkaisuja yhdessä muiden kiinteistönomistajien kanssa. Sellaisia ratkaisuja, jotka vähentävät ympäristökuormitusta ja ovat jätelain 37 §:n määräysten mukaisia. - Jätekuljetukset ja se, miten kiinteistönhaltijat ovat järjestäneet jätteiden tyhjennyksen, ovat hyvin harvoin antaneet kunnan viranomaisille aiheutta ryhtyä toimenpiteisiin varmistamaan jätelain vaatimusten täyttäminen. Ne tapaukset, joissa kunta on joutunut ryhtymään viranomaistoimenpiteisiin, ovat useimmiten olleet tietoista toimintaa ja tahallista rikollisuutta, kun jätettä on hylätty tai varastoitu ilman tarvittavia lupia. Se, jo-

---

ka Kuntaliiton yleiskirjeen 5/80/2013 tarkistuslistassa on aiemmin tuottanut eniten yhteydenottoja kuntaan ja jonka kiinteistönhaltijat ovat kokeneet epäselväksi, on jäteastoiden tyhjennysväli. Kiinteistönhaltijoiden saama tieto varsinaisesta jätehuollosta on kohentunut huomattavasti viime vuosina, minkä vuoksi kiinteistökohtaisia ratkaisuja ei enää koeta ongelmaksi. Kunta on kokenut, että jäteurakoitsijan, kiinteistönhaltijan ja valvontaviranomaisten yhteydenpito on toiminut tyydyttävällä tavalla. Raportoinnissa ja seurannassa on aiemmin ollut puutteita, mutta niitä on voitu korjata sitä mukaan kun ala ja toimijat ovat sopineet menettelytavoista. Nykyinen järjestelmä toiminee tulevaisuutta ajatellen lain vaatimalla tavalla edellyttäen, että lainsäädäntö tai muut määräykset eivät merkittävästi muutu. Kunnanhallitus antaa yllä olevan valmistelun lausuntonaan Vaasan seudun jätelautakunnalle ja katsoo, että nykyisen, kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän tulee jatkua seudulla tulevaisuudessakin.”

### Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto ATK ry

Lausunnossa esitetään muun muassa, että nykyinen järjestelmä toimii hyvin sekä että siirtymisellä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tulee olemaan negatiivinen vaikutus paikallisiin kuljetusyrityksiin.

### Maalahden kunta

Maalahden teknisen lautakunnan mielestä nykyinen järjestelmä, jossa kiinteistönhaltija järjestää jätteenkuljetuksen, on parhaiten toimiva jätehuoltojärjestelmä kuntalaisten näkökulmasta, jolloin tehokas jätehuolto vastaa hyvin toimivaa asiakassuhdetta. Jätehuoltojärjestelmästä huolimatta jätelakia on noudatettava.

### Huutoniemen Omakotiyhdistys ry 12.2.2018

On sitä mieltä, että nykyinen järjestelmä tulisi säilyttää.

### Isonkyrön kunta

Isonkyrön kunnan lausunto on, että nykyinen järjestelmä tulee säilyttää koska se täyttää jätelain § 37 mainitut ehdot.

### Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

” Kunnan tehtävä on mahdollistaa asukkaille hyvin toimivat ja laadukkaat jätehuolto-palvelut sekä taata hyvät toimintaedellytykset alueen yrityksille. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutus elinkeinotoimintaan sekä jätehuollon kokonaisuuteen on myönteinen. YTP ry katsoo, että Vaasan seudun jätelautakunnan toimialueella jätelain 35 ja 37 §:n edellyttämät vaatimukset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät.”

### Korsnäsin kunta

Tekninen lautakunta antaa seuraavan lausunnon: Selvityksestä ilmenee, että kotitaloudet ovat erittäin tyytyväisiä nykyiseen kuljetusjärjestelmään. Tämä on lautakunnan mielestä siksi paras toimiva jätteenkuljetusjärjestelmä eikä sitä tule muuttaa. Mikäli seudulla on alueita, joissa ei ole järjestetty jätteenkuljetuspalveluita tai ne puuttuvat kokonaan, tulisi asia selvittää muulla tavoin kuin vaihtamalla hyvin toimivaa jätteenkuljetusjärjestelmää. Selvityksessä ei ole tutkittu syitä, mitä lautakunnan mukaan tulisi tehdä ennen kuin vii-

---

tataan siihen, ettei jätelain § 37 noudateta. Useimmilla toiminta-alueilla on monta jätteenkuljetusyritystä, ainoastaan Korsnäsin alueella on ainoastaan yksi jätteenkuljetusyritys, aikaisemmin niitä oli kaksi. Mikään ei estä muita jätteenkuljetusyrityksiä aloittamaan jätteen kuljetus Korsnäsin alueella ja tätä ei voida pitää syrjintänä. Tyhjennysväleistä saadut tiedot ja se ettei jätemääräyksiä noudateta voidaan selvittää muulla tavoin kuin vaihtaa hyvin toimiva jätteenkuljetusjärjestelmä. Miksi kunnan hankkima järjestelmä takaisi kattavuusasteen jos syistä ei olla perillä? Mikäli jätelautakunnan alueella aloitetaan kunnan hankkimalla järjestelmällä niin myös asiakasmaksuja tulee yhdenmukaistaa koko alueella, eli sama maksu kaikille järjestelmästä riippumatta. Teknisen lautakunnan mielestä jätelain § 37 tulee noudattaa jätteen kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

### Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY

” Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Katsoo, että Vaasan seudun jätelautakunnalla on käytävissään riittävät selvitykset ja tiedot päätöksenteon perusteeksi päätettäessä alueen jätteenkuljetusjärjestelmää. ELY-keskus huomauttaa, että kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätteenkuljetusjärjestelmään ei ole sellainen olennainen tieto, jota tarvitaan päätettäessä jätteenkuljetusjärjestelmästä. Vaasan seudun jätelautakunnan olisi tullut tehdä päätös 11.11.2012 mennessä alueen jätteenkuljetusjärjestelmästä.

ELY-keskus huomauttaa, että tilanne on laitton ja laitton tilanne on jatkunut huomattavan pitkään.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus kehottaa Vaasan seudun jätelautakuntaa tekemään asiassa hallintolain mukaisen valituskelpoisen päätöksen viimeistään 15.5.2018 mennessä.”

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toimii valvovana viranomaisena Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella jätelain 22 § ja 24 § mukaan.

### Mustasaaren kunta

”Mustasaari on maaseutukunta, jossa on asutusta ja toimitilarakennuksia sekä haja-asutusalueilla että tiiviimmin rakennetuissa kunnanosakeskuksissa. Lomaasuntojen määrä on suuri, ja kaavoittamattomilla alueilla asutus on usein hajanaista. Tämä merkitsee, että kiinteistökohtaisten jätehuoltoratkaisujen tarve on suurempi kuin taajamassa ja kaupunkiympäristössä. Kiinteistönhaltijat voivat tällä hetkellä löytää kiinteistölleen sopivan ratkaisun tai yhteisen ratkaisun muiden kiinteistönomistajien kanssa niin, että ympäristökuormitus vähenee ja että ratkaisu on yhdenmukainen jätelain 37. §:n kanssa. Jätteenkuljetusjärjestelmä on nykyisellään voitu järjestää sellaiseksi, että se vastaa kunnan rakennusjärjestystä ja ympäristönsuojelumääräyksiä. Jätteenkuljetukset ja kiinteistönhaltijoiden järjestämä tyhjennystapa on harvoin edellyttänyt kunnan viranomaisten toimenpiteitä jätelain vaatimusten täyttämisen varmistamiseksi. Niissä tapauksissa, joissa kunnan on ollut pakko ryhtyä viranomaistoimenpiteisiin, kyse on useimmiten ollut tietoisesta ja rikollisesta toiminnasta, kun purkujätettä on dumpattu tai varastoitu ilman tarvittavia lupia. Kuntaliiton yleiskirjeen 5/80/2013 tarkistuslistalla olevista asioista jäteastioiden tyhjennysväli on se, mikä on aiheuttanut aiemmin eniten yhteydenottoja kuntaan ja minkä kiinteistönhaltijat ovat kokeneet epäselväksi. Kiinteistönhaltijoiden saama informaatio jätteidenkäsittelystä on parantunut huomattavasti viime vuosina, minkä ansiosta kiinteistökohtaisia ratkaisuja ei enää pidetä ongelmana. Kunnan mielestä jäteurakoitsijan, kiinteistönhaltijan ja valvontaviranomaisten välinen yhteydenpito on

---

toiminut tyydyttävästi. Raportoinnissa ja seurannassa on aiemmin ollut puutteita, mutta ne on voitu korjata sitä mukaa kuin alalla ja toimijoiden kesken on sovittu toimintatavoista. Jatkossa nykyinen järjestelmä toimii todennäköisesti lain edellyttämällä tavalla edellyttäen, että lainsäädäntöä tai muita määräyksiä ei muuteta merkittävästi.”

### Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät

Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät kannattaa kiinteistön haltijan järjestämää sopimusperusteista jätteenkuljetusmallia lähtökohtana jätteenkuljetuksen järjestämiselle koko jätehuollon yhteistoiminta-alueella.

-----  
Lähes kaikki lausunnonantajat ovat sitä mieltä, että nykyinen kuljetusjärjestelmä missä kiinteistön haltijat järjestävät kuljetukset pitää jatkua. Ainoastaan Stormossen Oy:n ja ELY-keskuksen lausunnot poikkeavat tästä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen 2016:19 mukaisesti todetaan, että lausunnon antamisen yhteydessä esitetyt mielipiteet ei sinänsä katsota olevan selvitys siitä, että jätelain 35 § mom. 2 ja 37 § mukaiset kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ehdot täytyisivät. Jätelautakunta on selvittänyt asian ja pystyy nyt kun lausuntoja on pyydetty jätelain § 38 mukaisesti, tehdä päätöksen asiassa.

Vaasan seudun jätelautakunnan selvityksissä todetaan, ettei jätteenkuljetus Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella täytä jätelain § 37 mainittuja vaatimuksia. Täten jätteenkuljetuksia ei voida järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Jätehuoltoviranomainen, Vaasan seudun jätelautakunta toteaa, että jätteenkuljetuksen järjestämiselle toisin ei ole laillisia edellytyksiä kuin kunnan järjestämänä jätteen kuljetuksena koko toiminta-alueella. Jätteen kuljetukset Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella ei täytä jätelain 37 § mainittuja ehtoja ja täten jätteenkuljetukset toiminta-alueella ei voida järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu 1.3.2021 alkaen seuraavissa kunnissa: Vaasassa, Mustasaarella, Vöyryllä, Isokyrössä, Maalahdessa ja Korsnäsissä. Päätös pannaan täytäntöön, vaikka muutoshakemuksia jätetään.

Jätelautakunnan tulee myös myöhemmin päättää jätteenkuljetusten kunnallisen hankinnan ehdoista ja menettelytavasta.

**Päätös** Puheenjohtaja teki Liisa Wahlströmin, Linnea Hasselbalttin, Arne Mäenpään, Robert Grönblomin, Beata Taijalan, Kenneth Skinnarsin, Anna-Lena Kronqvistin ja Ove Bergmanin kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

”Jätelautakunta teetti 2015 selvitys pohjaksi päätöksenteolle kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä (FCG). Selvitys esitettiin lautakunnalle syksyllä 2015. Tällöin lautakunta totesi että edellytykset tehdä päätös kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä olivat riittämättömät sen selvityksen ja muun käytössä olleen tiedon pohjalta. M.m. puuttui tietoja n 4000 kiinteistön (17%) kohdalta oliko heillä järjestetty jätekuljetus vai ei. Myös tiedot jätteenkuljetusten kustannustasosta ja kattavuudesta olivat puutteelliset selvityksessä.

---

Lautakunta on tämän jälkeen keskittynyt kehittämään toimintaa luomalla luotettavan rekisterin liittyneistä kiinteistöistä ja selkeitä ohjeita seudun jätehuollolle. On myös rakennettu yhteistyö jätekuljetusyhtiöiden ja Stormossenin kanssa sekä aloitettu työ jossa luodaan yhteinen jätestrategia seudun kunnille.

Työ jätekisterin kanssa on ollut tuloksellinen niin että kiinteistöjen määrä joiden liittyminen järjestettyyn jätteenkuljetukseen on epäselvä on vähentynyt n 2000:een vuodenvaihteessa 2017-18. Tammikuussa 2018 on lähetetty uusi kirje jonka pohjalta on odotettavissa että epäselvien kiinteistöjen määrä vielä vähenee. Jätehuollon ohjeet on päivitetty ja yhteistyö jätekuljetusyhtiöiden ja Stormossenin kanssa sujuu hyvin.

Vuoden 2016 alussa kokein Hallinto-oikeus julkaisi 5 päätöstä jotka koskevat jätekuljetuksia. (KHO 532/2016, KHO 535/2016, KHO 536/2016, KHO 537/2016 och KHO 538/2016). Näissä päätöksissä selvitetään perusteellisesti jätelain tavoitteita, toiminnalle ja ennenkaikkea päätöksenteon selvityksille asetettavat vaatimukset. KHO:n päätöksissä myös selvitetään miten päätöksenteko ei ole täyttänyt lain vaatimuksia kun päätetään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kyseisillä alueilla. KHO:n päätöksissä luodaan suuntaviivoja siitä mitä selvityksiä pitää olla pohjana päätettäessä jätteiden kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta. KHO:n päätökset eivät ota kantaa siihen kumpaa kuljetusjärjestelmää tulee käyttää vaan siihen mitä selvityksiä tulee tehdä.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusta koskevia päätöksiä KHO purkaa ja palauttaa ne uuteen käsittelyyn kyseisissä elimissä koska päätöksenteon pohjaksi tehdyt selvitykset olivat riittämättömät suhteessa lain vaatimuksiin. Päätöksissä painotetaan kolme osatekijää:

1. Kuntien demokraattiseen päätöksentekoon kuuluu mahdollisuus valita eri vaihtoehtojen välillä.
2. Hallintolain § 31 mukaan jokaisen päätöksen tulee perustua riittävän perusteellisiin selvityksiin
3. Jos valitaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus niin jätelain §§35-37 määrittelemät edellytykset tulee selvittää riittävän laajasti. KHO:n päätöksissä tätä laajuutta on määritelty tarkemmin. Esimerkiksi maantieteellisestä kattavuudesta todetaan seuraavaa:

”Kunnan päätös kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotosta voi koskea kuntaa tai sen osaa. Kunta voi lisäksi rajata tällaisen päätöksen koskemaan vain tiettyä jätelajia tai tietynlaatuista jätettä. Jotta jätelaissa säädettyjen oikeudellisten vähimmäisedellytysten täyttymistä voidaan arvioida, tulee päätöksenteon tueksi tehtävässä selvityksessä kuvata päätöksen kohteena olevia alueita riittävän yksityiskohtaisesti ja niin, että kysymyksessä oleviin jätelajeihin mahdollisesti liittyvät erityispiirteet otetaan huomioon. Selvityksessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin tai alueen kuljetusoloihin muutoin. Samankaltaiset alueet voidaan tarkastelussa yhdistää, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita, kuten esimerkiksi keskustaa-ajamaa, hyvin harvaan asuttuja alueita ja saaristoalueita, on yleensä syytä tarkastella erikseen. Lain esitöissä on yhtenä arvioinnissa huomioon otettavana seikkana mainittu myös kuljetuspalveluista perittävät maksut.” (KHO535/2016)

Seudun jätekuljetusyritykset teettivät v 2017 oma selvitys (Ramboll) jätteenkuljetusten toimivuudesta seudulla. Selvitys on myös esitetty lautakunnalle. Selvityksessä on suhteellisen laaja kuvaus jätehuollon kattavuudesta jossa kuvattiin tyhjennyspisteiden,

---



jäteastioiden ja tyhjennyskertojen määrät sekä maantieteellinen sijainti. Siinä on myös laajempi analyysi kustannustasosta kuin lautakunnan omassa selvityksessä v 2015 (FCG). Selvityksessä löytyy merkittävää ja hyödyllistä lisätietoa verrattuna lautakunnan omaan selvitykseen vuodelta 2015.

Lautakunta on kokouksessaan 12.12.2017 pyytänyt kuntien lausuntoja jätteenkuljetusjärjestelmästä viimeistään 15.2.2018. Lausunnoista selviää että kuntien näkemykset kuljetusjärjestelmästä ovat melko yhteneväiset. Kunnat ovat tyytyväisiä nykyisen järjestelmän toimivuuteen mikä vastaa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Merkittäviä puutteita järjestelmässä ei ole tullut esille eikä kielteisiä vaikutuksia ole voitu todeta. Myös asiakastyytyväisyys seudulla on hyvä mitä ilmeni jo lautakunnan omassa selvityksessä 2015. Kuntien mielestä on perusteltua jatkaa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Jotta lautakunta voisi tehdä päätös tästä se edellyttää että on tehty riittävän laajat selvitykset hallintolain §31 ja KHO linjausten mukaan;

” Kunnan toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus kunnassa tai sen osassa kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Kunnan harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa on kuitenkin uudella jätelailla rajoitettu. Päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena voidaan nimittäin tehdä vain silloin, kun uuden jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät. Näiden edellytysten ja samalla kunnan päätöksen lainmukaisuuden arvioimiseksi on voitava varmistua siitä, että päätöstä tehdessä on ollut olemassa hallintolain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettut asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.” (KHO 535/2016)

Lautakunnan oma selvitys vuodelta 2015 ei enää kuvaa olemassa olevaa tilannetta riittävästi kun huomioidaan muutokset jotka ovat tapahtuneet toiminnassa ja kun myös huomioidaan jo varhaisessa vaiheessa todetut puutteet.

Kuljetusyritysten teettämä selvitys on uudempi ja sisältää hyödyllistä tietoa, mutta koska selvityksen tilaajat olivat yrityksiä joita ei voida katsoa täysin puolueettomiksi se ei voi sellaisenaan olla pohjana päätöksenteolle.

Kuntien antamat lausunnot/selvitykset ovat sinänsä suuntaa antavia ja nekin sisältävät hyödyllistä tietoa mutta KHO:n päätösten mukaan kuntien lausunnot ja kannanotot eivät riitä päätöksenteon perusteluiksi kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle:

”XXX jätehuoltolautakuntaa koskevan sopimuksen määräyksillä ei ole voitu syrjäyttää hallintolain mukaista selvitysvelvollisuutta ja niitä uuden jätelain säännöksiä, joiden perusteella päätöksen lainmukaisuutta on arvioitava. Tähän nähden pelkästään kuntien kantoja ei voida pitää riittävänä selvityksenä siitä, että kunnan alueella täytyisivät laissa asetetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Kun myös otetaan huomioon, että uuden jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset ovat tiukemmat kuin vuoden 1993 jätelain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset, päätöksen lainmukaisuudesta ei voida varmistua pelkästään sillä perusteella, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä on kunnan arvion mukaan toiminut.” (KHO535/2016)

Huomioiden kaikki yllä esitettyä on välttämätöntä että lautakunta teettää uusi selvitys pohjaksi lopulliselle päätöksenteolle kinteän jätteen kujeteusjärjestelmästä. Selvityksessä pohjamateriaalina voidaan käyttää molemmat yllä mainitut selvitykset sekä tietoja kuntien lausunnoista. Selvityksen fokus tulee olla kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten kuvaaminen jätelain §§35-37 sekä KHO:n päätösten linjausten mukaan. Selvitys on tehtävä puolueettomasti ja riittävän tarkasti niin että lautakunta itse

---

voi päättää täyttykö jätelain asettamat edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle seudulla vai onko kiinteän jätteen jätekuljetus järjestettävä kunnallisena toimintana.

Päätösehdotus:

Lautakunta päättää hankkia selvitys kiinteän jätteen kuljetusten järjestämisestä Vaasan seudun jätelautakunnan kuntien alueella. Selvitys tulee tehdä riittävän laajana ja riittävän tarkkana niin että se antaa riittävän hyvän kuvan jätehuolluollon ja kuljetusten toimivuudesta alueella ja niin että lautakunta voi itsenäisesti päättää onko mahdollista järjestää kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain §§ 35-37 ja KHO:n vuoden 2016 päätösten linjausten mukaan. Lautakunta antaa tehtäväksi jätöpäällikölle yhteistyössä lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kanssa hankkia selvitys ja ohjata sitä niin että se täyttää ylläolevan esityksen mukaiset ehdot. Tavoite on että selvitys saadaan valmiiksi neljässä kuukaudessa hankintapäätöksestä. ”

Asiasta äänestettiin. Puheenjohtajan vastaehdotus sai 9 ääntä (Liisa Wahlström, Linnea Hasselblatt, Arne Mäenpää, Robert Grönblom, Michael Luther, Beata Taijala, Kenneth Skinnars, Anna-Lena Kronqvist ja Ove Bergman). Esittelijän pohjaehdotus sai 1 äänen (Maria Backman). Tyhjää äänesti 1 jäsen (Kari Laine)

Puheenjohtajan vastaehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä Camilla Enell-Öst ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteen.

-----  
Vaasan seudun jätelautakunta 11.9.2018

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 961, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi  
Teknisen toimen lakimies Sebastian Rönnlund, puh. 06 325 4013, sebastian.ronnlund(at)vaasa.fi

Liite           Selvitys jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaisten ehtojen täyttymisestä Vaasan jätelautakunnan alueella, Ramboll 21.8.2018

### Tausta

Jätelain (646/2011) 149.4 §:n mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä vuoden 2011 jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään 1.5.2013. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään 1.5.2017.

Jätelautakunta on käsitellyt asiaa yhteensä seitsemässä kokouksessa. Asiassa ei ole vielä tehty päätöstä.

Jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle  
Jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ovat seuraavat:

---

- 1) kun jätteenkuljetus täyttää 35 § 2. momentissa mainitut ehdot, eli että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle,
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena olevan myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisien toimintaan.

Jätelain esitöissä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kohdistuu vaatimus palvelutarjonnan luotettavuudesta, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin suoraan jätteenkuljetusyriyksille. Tämä määräys on tarpeellinen kiinteistön haltijan etujen ja oikeuksien sekä palvelujen saatavuuden turvaamiseksi kaikilla alueilla ja kaikissa tilanteissa (HE 199/2010 vp s. 88). Vaikka kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on kysymys yksityisoikeudellisesta asiasta niin sopimuksen tekeminen jätteenkuljetusyriyksen kanssa ei ole vapaaehtoista. Siksi kunta ei voi palvelutarjonnan luotettavuutta sekä kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja arvioidessa nojautua sopimusvapauteen; jätelain 35.2 §:n mukaan tämä vaatimus koskee kaikkia tilanteita, järjestämistavasta riippumatta.

Vaatimus jätteenkuljetusten kattavasta saatavuudesta syntyi ympäristövaliokunnan aloitteesta, joka näki tämän vaatimuksen olevan tarpeellinen kiinteistön haltijan oikeusturvaa ajatellen ja viittasi mietinnössään ongelmiin aikaisemmassa sopimusperusteisessa järjestelmässä, jolloin esiintyi esim. kiinteistönomistajia, jotka eivät olleet tilanneet jätteenkuljetusta lainkaan ja tapauksia, jolloin jäte oli päätynyt muualle kuin kunnan järjestämään käsittelyyn sekä kiinteistöjä haja-asutusalueilla, jotka olivat jääneet palvelutarjonnan ulkopuolelle kokonaan. (ks. YmVM 23/2010 vp s. 11-12)

Jätelain esitöistä ilmenee, että palvelutarjonnan kohtuullisuuden ja syrjimättömyyden vaatimus tarkoittaa, että mm. erilaisia asiakkaita, asiakasryhmiä tai alueita ei perusteettomasti aseteta poikkeavaan asemaan esim. palvelujen hinnoittelussa. Mahdollista määrävää markkina-asemaa ei myöskään saa käyttää hyväksi hinnoittelussa (HE 199/2010 vp s. 88). Luonnollisesti palvelutarjonnan tulee myös muilta osin olla kohtuullinen ja noudattaa syrjimättömyysperiaatetta.

Jätelain esitöissä todetaan lisäksi, että jätelain 37.1 § 2. kohdassa tarkoitetaan, että kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei saa ottaa käyttöön jos se heikentää jätehuollon yleistä toimivuutta alueella tai aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen verrattuna (HE 199/2010 VP s. 89). Mitä tulee päätöksen kokonaisarviointiin, jätelain 37.1 § 3. kohdassa todetaan, että ne kohdat, jotka tällöin tulee arvioida ovat vaikutukset eri toimijoiden jätteenkäsittelykustannuksiin sekä työmäärään. Kokonaisarviossa kunta voi painottaa niitä tekijöitä, joita se pitää alueellisesti tärkeinä näkökohtina (HE 199/2010 vp s. 89).

Korkein hallinto-oikeus on viimeisissä päätöksissään, KHO 23.7.2018 T 3565, KHO 23.7.2018 T 3566 ja KHO 23.7.2018 T 3567, ottanut kantaa kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetuksen puolesta:

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä KHO 23.7.2018 T 3565 kunta oli jo aikaisemmin tehnyt päätöksen kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymistä vuoden 2011 jätelain mukaisesti ja siksi selvityksessä oli mahdollista huomioida

---

myös kokemukset toiminnasta uuden jätelain voimassaoloajalta. Jätteenkuljetusyrietykset (3 kpl) toiminta-alueella ilmoittivat, etteivät he rajoita toimintaansa johonkin tiettyyn osaan kuntaa. Suurin osa kotitalouksista ovat kuuluneet järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin.

Myös korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä KHO 23.7.2018 T 3566 on ollut kyse jo aikaisemmin päätetyn kiinteistöhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkumisesta vuoden 2011 jätelain mukaisesti, ja siksi selvityksessä oli mahdollista huomioida myös kokemuksia toiminnasta uuden jätelain voimassaoloajalta. Jätteenkuljetusyrietykset (4 kpl) toiminta-alueella ilmoittivat, etteivät he rajoita toimintaansa johonkin tiettyyn osaan kuntaa. Viranomaisten tietoon ei ollut tullut, että joku kotitalous olisi jäänyt ilman tyhjennyspalveluja.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO 23.7.2018 T 3567 vastaa yllä mainittuja päätöksiä. Kunta oli jo aikaisemmin tehnyt päätöksen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä vuoden 2011 jätelain mukaisesti, ja siksi selvityksessä oli mahdollista huomioida myös kokemukset toiminnasta uuden jätelain voimassaoloajalta. Jätteenkuljetusyrietykset (3 kpl) toiminta-alueella ilmoittivat, etteivät he rajoita toimintaansa johonkin tiettyyn osaan kuntaa. Viranomaisten tietoon ei ollut tullut, että joku kotitalous olisi jäänyt ilman tyhjennyspalveluja.

Vrt. korkeimman hallinto-oikeuden aikaisempia päätöksiä, mm.:

Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksessään KHO 2016:19, jossa jätteenkuljetukset pääosin oli järjestetty vuoden 1993 jätelain mukaisina sopimusperusteisina jätteenkuljetuksina, todennut ettei kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuspäätöksen lainmukaisuudesta voitu varmistua pelkästään sillä perusteella, miten hyvin siihen saakka käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä oli kunnan arvion mukaan toiminut. Lisäksi korkein hallinto-oikeus esitti, että selvityksen tulee olla sellainen, että sen perusteella on mahdollista varmistaa, että jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot täyttyvät koko kunnan alueella. Yksityiskohtainen alueellinen sekä alueellisesti täsmennetty selvitys on tarpeellinen.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksessä KHO 2018:34 sisältää vastaavat perustelut. Lisäksi todetaan, että selvityksen tulee erityisesti kiinnittää huomiota niihin kunnan alueilla oleviin erityispiirteisiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetusten kannalta sekä niiden kustannuksiin tai jätteenkuljetuksien toimivuuteen. Ennen kuin päätös tehtiin, kunta oli mm. pyytänyt lausuntoja muilta kunnilta ja lähettänyt kyselyn alueella toimineille kuljetusyrietyksille ja selvittänyt oliko jätelain 37.1 §:n ehdot täyttyneet. Korkein hallinto-oikeus katsoi siitä huolimatta, että selvitys oli liian yleispiirteinen. Selvityksen tulee olla sellainen, että sen perusteella on mahdollista varmistaa, että kaikki mainitut edellytykset sellaiselle jätteenkuljetukselle täyttyvät kunnan koko alueella.

### Asiasta hankittu selvitys sekä kuuleminen

Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella on tehty merkittäviä selvityksiä jätteenkuljetusjärjestelmän toiminnoista. Jätelain 37.1 §:n mukaan jätelautakunta voi päätää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteenkuljetusyhtiön kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus) ainoastaan jos voidaan varmistaa, että päätöksen tekoa varten tarvittava jätelain 31.1 §:ssä tarkoitettu, asianmukaisesti hankittu tieto sekä selvitys jätelain 37.1 §:ssä säädettyjen ehtojen täyttämistä. Mikäli tätä ei voida varmuudella varmistaa tulee jätteenkuljetukset jätelain 36.1 § mukaisesti järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuk-

---

sina. Jätteenkuljetukset voidaan järjestää kunnan järjestäminä jätteenkuljetuksina vaikka jätelain 37.1 § ehdot täytyisivät.

Vuonna 2014 jätelautakunta tilasi ensimmäisen selvityksen jätteenkuljetusjärjestelmän toiminnoista. Julkisen kilpailuttamisen perusteella selvityksen laatijaksi valittiin FCG. Kuntaliiton laatiman kuljetus selvitysmallin mukaisesti laaditussa selvityksessä siitä mitä ne tulee sisältää, todettiin, että jätelain 37.1 § ehdot eivät täyty Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella. (Ks. jätelautakunnan päätös 24.11.2015 § 35) Selvityksen jälkeen on erilaisia lisäselvityksiä tehty (ks. jätelautakunnan päätös 13.9.2016 § 28, 7.3.2017 § 8 ja 12.12.2017 § 24).

Jätelautakunta on päätöksellään 12.12.2017 § 24 pyytänyt asianosaisten lausunnot jätelain 38 §:n mukaisesti. Yhteensä 15 lausuntoa on jätetty. Melkein kaikissa lausunnoissa on esitetty, että nykyisen jätteenkuljetusjärjestelmän tulee jatkua. Ainoastaan Ab Stormossen Oy:n ja ELY-keskuksen lausunnot poikkeavat tästä. (Ks. jätelautakunnan päätös 20.2.2018 § 9)

Helmikuussa 2018 jätelautakunta päätti tilata täydentävän selvityksen jätteenkuljetusjärjestelmän toiminnoista. Tilaus kilpailutettiin julkisesti ja selvitys tilattiin Rambollilta. Jätelautakunnan päätöksen 20.2.2018 § 9:n mukaisesti selvityksen tulee olla riittävän laaja ja mahdollisimman tarkka niin, että jätelautakunta itsenäisesti voi tehdä päätöksen kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen edellytyksistä. Selvityksessä voidaan perusteena käyttää materiaalia aikaisemmista selvityksistä sekä informaatiota kuntien lausunnoista. Selvityksen tulee keskittyä kuvaamaan kiinteistöittäin järjestetyn jätteenkuljetuksen edellytyksiä jätelain 35-37 §§ mukaisesti, huomioiden lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden ennakkolinjaukset vuoden 2016 päätöksissä KHO 532:2016, KHO 535:2016, KHO 536:2016, KHO 537:2016 ja KHO 538:2016. Rambollin edustaja esitti selvityksen jätelautakunnalle 15.8.2018. FCG:n aikaisemmasta selvityksestä poiketen Rambollin selvityksessä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset voidaan katsoa täytyvän Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

### Asian selvityksen arviointi

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen selvitysvelvollisuuteen ei kuulu ainoastaan informaation ja selvityksen hankkiminen, vaan myös kyseisistä tiedoista ja selvityksistä ilmenevien asiatiетоjen arviointi. Hallintolain 45.1 §:n mukaan päätös tulee perustella. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Päätöksessä tulee tosiasia perusteluista käydä ilmi ne selvitykset katsottavat tosiseikat, joille asian ratkaisu perustuu (hallintolain esityö HE 72/2002 s. 100).

Tässä asiassa keskeinen selvitys koostuu kahdesta toisistaan riippumattomista, viran puolesta hankituista selvityksistä, joista toinen (FCG) toteaa, että jätelain 37.1 §:n ehdot eivät täyty ja toinen (Ramboll) taas, että ehdot täyttyvät. Tämä korostaa sitä seikkaa, että jätelautakunnan, jolla asiassa on selvitys- ja perusteluvelvollisuus, tulee itsenäisesti ja objektiivisesti arvioida sekä selvityksistä ilmenevät tosiasiat, että selvitysten riittävyys.

Jätelautakunta on 20.2.2018 katsonut, että FCG:n aikaisempi selvitys vuodelta 2015 on irrelevantti huomioiden mm. toiminnassa myöhemmin tapahtuneet muutokset ja selvityksessä ilmenevät puutteet, jotka jätelautakunta totesi jo aikaisessa vaiheessa. Toiminta-alueella vuoden 2015 jälkeen tapahtunut jätteenkuljetuksia koskeva muutos on, että jätelautakunta on tehnyt töitä järjestettyyn jätteenkuljetuksiin liittymättömien kotitalouksien vähentämiseksi. Näiden lukumäärä on vähentynyt noin 3800:sta noin 1500:aan kotitalouteen (5/2018) ja kahden kotitalouksille lähetetyn kehotuskirjeen jälkeen nämä

---

asiat voidaan nyt siirtää kunnan ympäristöviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten. Liittymisaste toiminta-alueella on tällä hetkellä 93,4 %. Jätteenkuljetusyrityksistä useimmat eivät enää laadi pidempiä tyhjennyssopimuksia, jotka ovat ristiriidassa jätehuoltomääräysten kanssa ja monet jätteenkuljetusyhtiöt ovat myös käyneet läpi vanhoja tyhjennyssopimuksiaan, joita he ovat päivittäneet nykyisten jätehuoltomääräysten mukaisiksi. Muutoin suurempia muutoksia ei ole tapahtunut toiminta-alueen jätteenkuljetuksessa vuoden 2015 jälkeen. Myös lainsäädäntö on sama kuin ennen.

Rambollin selvitys käsittää 19 eri osa-alueita, jotka on koottu yhdeksi yhtenäiseksi raportiksi. Raportissa tarkkaillaan alueittain miten jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehdot täyttyvät. Nämä ehdot muodostavat ne kriteerit, joita selvityksessä on käytetty. Materiaalina on käytetty tietoja, joita on kerätty kaikille jätehuollon toimijoille lähetetystä kyselystä, osittain jäsenneyistä teemahaastatteluista ja aikaisemmista selvityksistä sekä käytettävissä olevista tilastoista ja tietokannoista. Voidaan todeta, että selvitys sisällöltään kattaa kaikki jätelaissa 37.1 §:ssä esitetyt ehdot. Raportissa käsitellään mm. alueiden erityispiirteet (ks. KHO 2016:19 ja KHO 2018:34 yllä), palvelut kokonaisuudessaan, luotettavuus, kohtuullisuus- ja syrjimättömyysehdot, toiminnot kuntatasolla, terveys- ja ympäristöhaitat sekä kokonaismyönteinen vaikutus.

Asiassa tehdyn selvityksen perusteella seuraava arviointi voidaan tehdä jätelain 37.1 §:ssä mainittujen ehtojen täyttymisestä Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

### Vaatimukset jätteenkuljetuspalveluiden saatavuudesta luotettavasti kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin

Jätelain esitöissä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kohdistuu vaatimus palvelutarjonnan luotettavuudesta, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin suoraan jätteenkuljetusyrityksille. Tämä määräys on tarpeellinen kiinteistön haltijan etujen ja oikeuksien sekä palvelujen saatavuuden turvaamiseksi kaikilla alueilla ja kaikissa tilanteissa. Palvelutarjonnan kohtuullisuuden ja syrjimättömyyden vaatimus tarkoittaa mm. että erilaiset asiakkaat, asiakasryhmät tai alueet ei aseteta perusteettomasti eri asemaan esim. palvelujen hinnoittelussa. Mahdollista määräävää markkinointiasemaa ei myöskään saa käyttää hyväksi hinnoittelussa. (HE 199/2010 vp s. 88)

Ramboll on selvityksessään, viitaten jätelain esitöihin (HE 199/2010 vp ja YmVM 23/2010 vp) todennut, että luotettavuus tarkoittaa, että jätteenkuljetusyritykset muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, hakevat jätteen sovittuina aikoina sekä, että aikatauluun merkittviä tyhjennyksiä ei jätetä tekemättä. Arvioidessaan luotettavuutta Ramboll analysoi kaikki jätteenkuljetusyrityksille ja jätehuoltoviranomaisille tulleet reklamaatiot sekä käsittelypaikat ja niiden lukumäärät suhteessa kaikkiin palvelusuoritteisiin. Luotettavuutta arvioitiin myös tarkistamalla, että kaikki kiinteistöhaltijat ovat saaneet toivomansa ja tarvitsemansa palvelut. Jos joku kiinteistön haltija ei ollut saanut haluavansa palvelua selvitetiin miksi palvelua ei oltu saatu. Luotettavuutta arvioitiin myös tarkistamalla olivatko jätteenkuljetusyritykset suorittaneet sovitut tyhjennykset ja jätteenkuljetukset sopimuksen mukaisesti sekä, että jäte oli toimitettu oikeisiin käsittelypaikkoihin.

Ramboll on selvityksessään, korkeimman hallinto-oikeuden ennakkolinjauksien 2016 mukaisesti, tarkasti selvittänyt palvelujen luotettavuutta suhteessa alueiden erityispiirteisiin. Selvityksessä on erityistä huomiota kiinnitetty niiden alueiden erityispiirteisiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksia ajatellen sekä niiden kustannuksia ja toimintoja kuten asuntojen lukumäärä ja tiheys, kuljetusmatkat sekä alueiden kuljetusolosuhteet

---

ylipäänsä. Samankaltaisia alueita on yhdistetty mutta alueet, joilla on erilaiset kuljetusolosuhteet esim. keskuspaikkakunnat, erittäin harvaan asutut alueet ja saaristoalueet on selvitetty erikseen. Ramboll on perustietonaan käyttänyt poltettavan jätteen tyhjennyspaikkoja toiminta-alueella. Kaikki nämä tyhjennyspisteet löytyvät geodatana ja välimatka niiden ja jätteen käsittelypaikan, Stormossenin välillä on laskettu. Selvityksen mukaan kaikissa kunnissa on kyseisellä alueella (taajama- ja haja-asutusalueet mukaan lukien) myös useampia jätteenkuljetusyriityksiä, jotka tarjoavat jätteenkuljetuspalveluita. Kaikissa kunnissa on 3-8 jätteenkuljetusyriitystä, jotka tarjoavat jätteen tyhjennyspalveluita.

Asiasta tehdyn selvityksen mukaan jätteen keräys sekä kuljetuspalvelut hoidetaan kaikilla alueilla riippumatta käsittelypisteiden välimatkasta jätteen käsittelypaikkaan sekä myös riippumatta erilaisesta jätelaadusta haja-asutusalueella edellyttäen kuitenkin, että tieyhteys keräyspisteeseen kestää kuljetusajoneuvon. Jätteiden koostumuksessa ei mainittavasti ollut eroja eri alueiden välillä. Jätehuoltoviranomaisten edellyttämä vähimmäistyhjennysväli toimii hyvin haja-asutusalueilla.

Ramboll on selvityksessään todennut, että ehtojen kohtuullisuus liittyy läheisesti siihen, että jätteenkuljetushinnat ovat kohtuullisia. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei myöskään saa käyttää hyväksi hinnoittelussa, koska se on ristiriidassa kilpailulain kanssa.

Se, että on olemassa määräävä markkina-asema ei sitä vastoin ole ristiriidassa kilpailulain kanssa. Kilpailuoikeudellisesta näkökulmasta kohtuuttomalle hinnoittelulle on ominaista, että hinnat eivät ole suhteessa tuotettavaan palveluun liittyviin kustannuksiin ja hintaerittely ja kustannukset eivät myöskään johdu mistään kuluttajan erityisesti arvostamasta tuotteen ominaisuudesta. Kuljetusjärjestelmän osalta arvioitiin ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioimalla hintatasoa ja sen vaihteluita sekä hintalaatusuhdetta ottaen huomioon jätteen haltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvitsevana palvelunsa.

Rambollin mukaan kaikki jätteenkuljetusyriitykset tarjoavat nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä sopimuksen samoin ehdoin omille asiakkailleen mm. astioiden koon ja kuljetusten välimatkat huomioon ottaen. Eri ajankohtina solmituissa sopimuksissa saattaa olla eroja. Jätteenkuljetusyriitysten välillä on eroja. Asiakkailta on joka tapauksessa mahdollisuus vaihtaa palvelun toimittajaa, koska jokaisella alueella on useampi palveluitaan tarjoava jätteenkuljetusyriitys.

Yksi lisäselvityksiin esiin nostettava asia on vielä ne 7 kotitaloutta, jotka jätelautakunnan lähettämien liittymiskehotusten yhteydessä ottivat yhteyttä jätelautakuntaan ja ilmoittivat, että palvelu ei ole heidän saatavilla (Ramboll s. 30). Kotitaloudet sijaitsevat Vaasassa (Talous A, B ja C), Mustasaarella (Kotitalous D ja E), Maalahdessa (Kotitalous F) sekä Isossakyrössä (Kotitalous G). Kotitalouksien sijainnin ensimmäisen läpikäynnin jälkeen voitiin todeta, että kotitalous A sijaitsi saarella, eli kiinteistön haltija asuu vakituisesti saarella ilman kiinteätä tieyhteyttä mantereelle. Kotitalous B:n kohdalla todettiin, että palvelu oli saatavilla alueella, samalla tiellä kaksi jätteenkuljetusyhtiötä tyhjentävät jäteastioita muille kotitalouksille. Kotitalous B:n osalta voidaan siis todeta, että palvelu on saatavilla alueella. Jäljelle jäävien kotitalouksien osalta, eli kotitalouksille C, D, E, F ja G jätelautakunta on lähettänyt sekä lisäkyselyn koskien alueen jätteenkuljetuspalveluita sekä kyselyn palveluista kaikille niille jätteenkuljetusyriityksille, jotka tarjoavat palvelujaan näillä alueilla. Kysely lähetettiin 24.8.2018 sekä jätteenkuljetusyriityksille (s-posti) että kotitalouksille (postitse). Jätteenkuljetusyriitykset ovat vastanneet ja vastauksien mukaan vähintään 4-5 jätteenkuljetusyriitystä tarjoavat palveluitaan niillä

---

alueilla, joissa kotitaloudet sijaitsevat. Koska kotitaloudet sijaitsevat potentiaalisesti vaikeakulkuisilla alueilla (kesäasutus-/haja-asutusalue), joilla on pieni kiinteä asutus, muutama jätteenkuljetusyritys asetti lisäehtona, että jätteenkuljetuksia tarjotaan mikäli tiet sallivat sen. Mikäli myöhemmin todetaan, ettei teiden kunto salli raskasta liikennettä, nämä alueet voidaan vapauttaa kiinteistökohtaisista jätteenkuljetuksista jätelain 35.4 §:n mukaisesti. Jätelain 35.4 § mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ympäristö- tai terveyssyistä tulee pitää tarpeellisenä. Edellytys vastaavanlaiselle päätökselle on jätelain esitöiden mukaan, että kotitalouksille silloin tarjotaan täydentäviä palveluja (HE 199/2010 s. 88). Kotitalouksien vastaukset eivät ole vielä saapuneet tämän asian valmistelun aikana. Kaikille näille kotitalouksille tiedotetaan vielä alueella käytettävissä olevista palveluista.

Johtopäätös: Kotitalous A:lle ei tarjota palveluita ja tämä tulisi korjata kunnan tarjoamilla täydentävillä jätehuoltopalveluilla. Tämä ei kuitenkaan vaikuta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan, koska vastaavia palveluita tulee tarjota myös jos jätteenkuljetus on kunnan järjestämä. Sama koskee kotitalouksia C, D, E, F ja G. Mikäli todetaan, että joku jätelain 35.4 §:n ehtoista täyttyy, kunnan tulee järjestää täydentäviä palveluita jätteenkuljetusjärjestelmästä riippumatta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan, koska vastaavia palveluita tulee tarjota myös jos jätteenkuljetus on kunnan järjestämä.

Asiasta tehdyn selvityksen perusteella voidaan täten katsoa, että jätelain 37.1 §:n 2. kohdassa mainitut ehdot täyttyvät mitä tulee jätteenkuljetuspalveluiden saatavuuden turvaamiseen luotettavalla tavalla sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

### Vaatus jätteenkuljetuspalveluiden kattavasta saatavuudesta

Vaatus jätteenkuljetusten kattavuudesta syntyi ympäristövaliokunnan aloitteesta, joka näki tämän vaatimuksen olevan tarpeellinen kiinteistön haltijan oikeusturvaa ajatellen ja viittasi siten mietinnössään ongelmiin aikaisemmassa sopimusperusteisessa järjestelmässä, jolloin esiintyi esim. kiinteistön omistajia, jotka eivät olleet tilanneet jätteenkuljetusta lainkaan ja tapauksia, jolloin jäte oli päätynyt muualle kuin kunnan järjestämään käsittelyyn sekä kiinteistöjä haja-asutusalueilla, jotka olivat jääneet palvelutarjonnan ulkopuolelle kokonaan. (ks. YmVM 23/2010 vp s. 11-12)

Ramboll on selvityksessään tältä osin keskittynyt maantieteelliseen kattavuuteen, eli miten palvelujen saatavuus turvataan alueittain. Palveluiden saatavuuden turvaaminen, ei ainoastaan kaikilla alueilla vaan myös kaikissa tilanteissa (ks HE 199/2010 vp s.88) ei ole saanut yhtä paljon huomiota selvityksessä. Rambollin mukaan tulee jätteenkuljetuspalveluiden kattavaan saatavuuteen liittyen kuitenkin muistaa, että se on ensi kädessä viranomaisvalvonnan asia puuttua, jos kiinteistö ei kuulu jätehuollon tai jätteenkuljetuksen piiriin. Kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen jätteenkuljetusyritys ei voi millään tavoin puuttua tai vaikuttaa siihen, että kiinteistön haltija seuraa jätehuoltomääräyksiä tai laiminlyö liittymisvelvollisuutensa. Rambollin mukaan kiinteistön haltija voi teoriassa olla vapaamatkustaja nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä, jos hän ei heti solmi uutta sopimusta vaihtaessa jätteenkuljetusyritystä, ja jos raportointi tai viranomaisvalvonta ei toimi. Tämä tapahtuu kuitenkin harvoin ja periaatteessa kaikkien tulee noudattaa jätehuoltomääräyksiä.

Toinen asia, joka kuitenkin vielä tulee nostaa esille, on se mikä ilmenee Rambollin selvityksessä niistä kotitalouksista, jotka jäävät jätehuollon ulkopuolelle maksamattomien laskujen vuoksi.

---



Jätelautakunnan Rambollilta tilaama selvitys koostuu kahdesta osasta. Yhdestä osasta, jonka Rambollin tuli selvittää itsenäisesti sekä toisesta osasta, jossa jätelautakunta esitti kysymyksiä eri sidosryhmille mm. jätteenkuljetusyrityksille. Nämä vastaukset pyydettiin palauttamaan suoraan jätelautakunnalle. Jätelautakunta lähetti sen jälkeen vastaukset Rambollille. Rambollin tehtävänä oli koota saapuneet vastaukset. Yksi jätteenkuljetusyrityksille asetettu kysymys jätelautakunnan kyselyssä oli seuraava:

*Kysymys: Maksuhäiriöistä aiheutuneet keskeytykset kuljetuksissa. Monenko talouden kohdalla yrityksenne on viimeisten kahden vuoden aikana lakkauttanut kuljetukset kokonaan tai tilapäiväisesti siitä syystä etteivät asiakkaat ole maksaneet.*

Jätteenkuljetusyritykset vastasivat seuraavasti:

*”Keskeytyksiä kuljetuksissa, muun muassa maksuhäiriöistä aiheutuneet. Monenko talouden kohdalla yrityksenne on kahden viimeisen vuoden aikana lopettanut kuljetukset kokonaan tai tilapäiväisesti koska asiakkaat eivät ole maksaneet. 14 on lopetettu kokonaan. Tilapäisesti keskeytettyjä on 20-30.”*

*”kokonaan lopetettuja kohteita ei varmasti ole yhtään mutta laskunsa myöhässä maksaneita asiakkaita on 5-10 kpl vuodessa, jonka jälkeen palvelut on avattu viipymättä”*

*”Yhdeltä tilapäisesti”*

*”Avbrott i transport pga bet. störningar 1-2 veckor sen betalar oftast kunden. Ingen är stoppad förevigt.”*

*”Maksuhäiriöiden vuoksi tilapäisesti on jouduttu palvelut keskeyttämään keskimäärin 1-3 asiakkaalta/vuosi. Kun asiakas on maksanut, palvelu jatkuu niin kuin ennen.”*

*”Ca 5 hushåll”.*

Rambollin tulkinta vastauksista:

*”Maksuhäiriöiden perusteella ketään ei ole lopullisesti poistettu asiakassuhteesta. Kuitenkin mahdollisesti yhden kiinteistön tyhjennykset on maksuhäiriöiden vuoksi lopetettu. Kiinteistön osoitetiedon puuttumisen vuoksi ei voida tarkastaa, onko kiinteistö jonkin toisen yrityksen asiakas. Tilapäisesti on jouduttu palvelut keskeyttämään keskimäärin 30-44 asiakkaalta/vuosi. Kun asiakas on hoitanut maksurästinsä, palvelu jatkuu ennallaan.”*

Yhteensä 6/10 jätteenkuljetusyritystä on lähettänyt vastauksensa jätelautakunnalle. Niiden neljän jätteenkuljetusyrityksen osalta, jotka eivät ole vastanneet kysymykseen, puuttuu edelleen selvitys tilanteesta niillä alueilla, joilla nämä kuljetusyritykset liikennöivät. Kaikki kuusi tähän kysymykseen vastanneet kuljetusyritykset kertovat, että keskeytyksiä maksuhäiriöiden vuoksi itse asiassa esiintyy/on esiintynyt. Neljä vastanneista kuljetusyrityksistä kertoo, että palvelu jatkuu vasta sen jälkeen kun laskut on maksettu. Asiasta tehdyn selvityksen mukaan, siltä osin kun tällaista esiintyy, niin ne taloudet, jotka eivät maksa laskujaan jätetään jätteenkuljetusjärjestelmän ulkopuolelle, joko tilapäisesti tai toistaiseksi.

---

Korkein hallinto-oikeus on päätöksissään vahvistanut, ettei ole vaatimusta siitä, että kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tulisi olla parempi kuin kunnan järjestämä jätteenkuljetus (KHO 23.7.2018 T 3565, KHO 23.7.2018 T 3566 ja KHO 23.7.2018 T 3567). Eri jätteenkuljetusjärjestelmien laatuvaatimukset ovat kuitenkin samat (ks. YmVM 23/2010 s. 12 ja 20). Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kotitalous ei jää ilman palveluja vaikka ei maksaisi jätetyhjennyksestä. Kustannukset peritään viime kädessä luottotappiona, mutta palvelu jatkuu. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tämä korjataan siten, että näille asiakkaille myönnetään sosiaalituokea jätehuollon turvaamiseksi. Mikäli asiakas ei itse ole aktiivinen asiassa, kestää noin vuoden ennen kuin ongelma voidaan ratkaista jätehuolto- ja ympäristöviranomaisten toimesta. Kun poikkeus maksuista tapahtuu asiakas ei enää ole jätetyhjennyslistalla tai kuljetusraportissa. Kuljetusraportit lähetetään joka neljäs kuukausi jätehuoltoviranomaisille. Jätelautakunta lähettää kaksi kehotuskirjettä ennen kuin asia siirtyy kunnan ympäristöviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten. Jätteen haltijalla ei tänä aikana ole palveluita saatavilla.

Ramboll toteaa selvityksessään, että jätelain 37.1 § 2. kohta toteutuu mitä tulee ehtoon jätteenkuljetuspalveluiden kattavasta saatavuudesta.

Lisäksi voidaan todeta, että jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämän jätteen kuljetukselle ovat yleispiirteisiä. Myös jätelain esityöt ovat suhteellisen vähäsanaisia siitä miten kattava saatavuus tulee tulkita. Jätelaki antaa tältä osin tietyn tulkintavaran kunnille, joskin se on laillisuusharkintainen. Jätelautakunnan tulee harkita miten kotitaloudet, jotka jätetään jätehuollon ulkopuolelle, tulee tulkita huomioon ottaen sekä ympäristöön liittyvä perusoikeus, joka on säädetty perustuslain 20 §:ssä (ks HE 199/2010 vp s.88) sekä kiinteistön haltijan oikeusturva kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa (ks. YmVM 23/2010 vp s. 11-12). Jätelautakunta tulee myös harkita palveluiden saatavuutta ei ainoastaan kaikilla alueilla vaan myös kaikissa tilanteissa (ks HE 199/2010 vp s.88). Tällä hetkellä näille kotitalouksille ei tarjota täydentäviä palveluja esim. aluekeräyspisteiden käyttöä.

Vaatussi siitä, että jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

Rambollin selvityksen mukaan itse jätteenkuljetuksella ei ole mainittavaa merkitystä tai vaikutusta jätehuollon yleisiin toimintoihin. Vaatussi siitä, että jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä tutkittiin kun yritettiin löytää vastaus mm. seuraaviin kysymyksiin:

- missä laajuudessa jätteenkuljetusjärjestelmä vaikuttaa yleensä kunnallisen jätehuollon kehitykseen?
  - tukeeko jätehuolto alueellista kehitystä?
  - yhteistyö alueen sisällä ja ulkopuolella?
  - tärkeysjärjestys, voidaanko kunnallinen yhtiö sivuuttaa?
  - missä laajuudessa jätteenkuljetusjärjestelmä vaikuttaa yleensä kunnallisen jätehuollon kehitykseen?
  - edistääkö jätteenkuljetusjärjestelmä jätteen haltijan etuja ja kehittääkö se kunnallista jätehuoltoa?
  - miten kuljetusjärjestelmä vaikuttaa kuntien, kunnallisen yhtiön ja jätelautakunnan yhteiseen jättepolitiikkaan?
-

- yhteensopivuus alueellisiin jättesuunnitelmiin, jätelautakunnan toimintasuunnitelmaan ja kunnallisen yhtiön kehitysohjelmaan?

Terveys- ja ympäristövaaran tai –haitan syntymisen poissulkemiseksi selvityksessä arvioitiin tyhjennysten toimintoja, päästöjä sekä terveyttä, mm.:

- jätteenkuljetusyrityksien raportointi
- jätehuoltomääräysten laiminlyönti
- kunnallisen yhtiön laitton sivuuttaminen
- ympäristön pilaantumistapaukset
- mallinnus ajettujen kilometrien perusteella
- melu aikaisempien selvitysten perusteella
- tapaturmatilastot ja niiden riskiperusteinen arviointi
- reklamaatiot eri toimijoille.

Ramboll toteaa selvityksessään, että nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä edistää jätehuollon (keräystä, kuljetuksia, käsittelyä) yleistä toimivuutta Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella. Keräyspaikkoja on paljon ja jätehuoltomääräykset voivat vaikuttaa lajitteluun. Jätteenkuljetusjärjestelmän kautta alueen jätteenkuljetusyritykset pysyvät myös itsenäisinä eivätkä ole riippuvaisia kunnallisista urakoista, jotka kilpailevat keskenään eivätkä jaa markkinoita.

Ramboll toteaa selvityksessään, ettei jätteenkuljetusjärjestelmä vaikuta jätehuollon alueelliseen kehitykseen. Se, joka kuljettaa kunnallista jätettä ei päästä mihin jäte viedään, vaan kunta päättää missä kunnallinen jäte käsitellään jätteenkuljetusjärjestelmästä riippumatta. Jätteenkuljetusjärjestelmä tukee kuitenkin jätehuollon alueellista kehitystä keräyksen ja kuljetusten osalta. Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta motivoi jätehuoltoyrityksiä kehittämään keräys- ja kuljetusvälineistöään, kouluttamaan henkilö-kuntaansa sekä ottamaan käyttöön uutta tekniikkaa. Koska jätteenkuljetusyritykset kilpailevat vapailla markkinoilla pienillä kilpailuetuuksilla (mm. monilokeroiset jäteautot, kuljettajien taloudellinen ajotapa, optimoidut reitit) on suuri merkitys jätteenkuljetusyritysten elinvoimalle ja niiden mahdollisuuksiin toimia markkinoilla.

Rambollin mukaan jätteenkäsittelytöiden toimivat käytännössä hyvin. Reklamaatioiden osuus on ollut yhteensä 0,0605 % tyhjennyksistä, joista suurin osa (60 %) on koskenut laskutusta. Roskaamisesta tehtyjen reklamaatioiden osuus on ollut 5 % kaikista reklamaatioista. Kyselyyn vastanneista jätteenkuljetusyrityksistä yksikään ei ollut saanut liikakuormitusmaksuja tai reklamaatioita viranomaisilta vuonna 2015. Jätteenkeräyksessä ja –kuljetuksissa ei tapahtunut henkilövahinkoja vuonna 2015. Omaisuusvahinkojen lukumäärä oli 10 kpl. Vahingot olivat lähinnä rakennevahinkoja (postilaatikot, aidat, räystäät, laatoitetut alueet jne.) sekä istutuksia.

Jätteenkuljetusyritykset noudattavat jätehuoltomääräyksiä toiminnassaan. Selvityksessä ei ole ilmennyt muuta, joka antaisi aiheutta olettama muuta. Päästöt ovat melkein samat kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuin kunnallisesti järjestetyssä jätteenkuljetuksessa. Tarkasteltaessa liikennemääriä kokonaisuudessaan mahdollinen ero päästöissä on erittäin vähäinen. Toisaalta jätteenkuljetusyrityksillä on paremmat mahdollisuudet kuin urakoitsijoilla, joilla on määräaikaisten sopimukset, investoida uusiin ajoneuvoihin kun toiminta on ennakoitavissa. Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

---

Asiasta tehdyn selvityksen perusteella voidaan täten katsoa, että jätelain 37.1 §:n 3. kohdassa mainitut ehdot täyttyvät mitä tulee vaatimukseen, että jätteenkuljetuksien tulisi edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukea jätehuollon kehitystä alueella eikä aiheutaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Vaatimus siitä, ett päätöksen vaikutukset kokonaisuudessaan arvioidaan olevan myönteiset, ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksiin sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Rambollin arvioidessa päätöksen vaikutusten myönteisyyttä kokonaisuutena huomioitiin erityisesti vaikutukset kotitalouksien asemaan (palveluehtoihin, jätehuoltomääräyksien noudattamiseen, liikennemääriin, pakokaasu- ja melupäästöihin, liikenneturvallisuuden sekä asukastyytyväisyyteen) asukastyytyväisyyskyselyt, aikaisemmat selvitykset, saatavilla olevat tilastot, viranomaisrekisterit, jätteenkuljetusyritysten toiminta (vanhat toimivat jätteenkuljetusyritykset ja potentiaaliset jätteenkuljetusyritykset, jotka mahdollisesti pyrkivät markkinoille, ajoneuvojen poistoajat, uudet innovaatiot, yritystoiminnan tehostaminen, energiatehokkuus, päästömäärät jne.) tilinpäätöstiedot, saatavilla olevat tiedot jätteenkuljetusten vaikutuksista jätteenkuljetusyritysten liikevaihtoon sekä viranomaisten toiminta (jätteenkuljetusten valvonta, liittymät sekä jätehuoltomääräysten seuranta, ympäristöhaittojen valvonta).

Asukastyytyväisyyttä selvitettiin kyselyllä, joka lähetettiin 1000:lle kotitaloudelle. Kysely oli melkein samanlainen kuin vuonna 2015 tehty. Kyselyn vastausprosentti oli 22 %. Vaikka vastausprosentti oli suhteellisen pieni, vastaukset olivat samankaltaiset kunedellisessä kyselyssä.

Rambollin selvityksen mukaan jätteenkuljetusyritykset ovat sekä aikaisemmin, että nyt, aktiivisesti osallistuneet jätehuollon kehittämiseen. Jätteenkuljetusyritykset ovat halukkaita osallistumaan aktiiviseen kehitystoimintaan myös jatkossa. Kyselyn vastauksien mukaan alueen jätteenkuljetusyritykset työllistävät suoraan yhteensä 62 työntekijää ja välillisesti 25 henkilöä. Jätteenkuljetusyritysten suora aluetaloudellinen vaikutus on noin 8 miljoonaa euroa vuositasona. Jos pienet paikalliset jätteenkuljetusyritykset häviävät markkinoiden muuttuessa niin verot maksetaan alueen ulkopuolelle.

Ramboll toteaa selvityksessään, että palveluehdot ovat kohtuulliset ja, että jokaisella alueella toimii useampi jätteenkuljetusyritys, joka tarjoaa palveluitaan. Jätelaskujen kustannusperusteinen hinnoittelu vaihtelee jätteenkuljetusyrityksestä riippuen. Ero on erittäin pieni ja kertoo, että kilpailu toimii. Asiakas voi halutessa vaihtaa palvelun toimittajaa. Vaihtelut hintatasossa eri jätteenkuljetusyritysten välillä ovat pienet. Jätteenkuljetusyritykset tarjoavat uusia kuljetuspalveluita samoilla ehdoilla. Selvityksessä ei ilmenyt mitään mikä viittaisi siihen, että liittymisehdot olisivat syrjiviä. Asiakkaat ovat myös itse tyytyväisiä nykyiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetusjärjestelmään.

Rambollin mukaan siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetusjärjestelmään tarkoittaisi mahdollisesti, että toiminta hidastuu alueen jätteenkuljetusyrityksissä jos he eivät saa kuntaurakoita. Nykyisten toimijoiden toiminta jatkuisi suuremmissa jätteenkuljetusyrityksissä mutta pienempien ja ainoastaan Vaasan alueella toimivien yritysten toiminta saattaisi loppua kokonaan. Valtakunnalliset jätteenkuljetusyritykset, joita johdetaan toiselta paikkakunnalta, valtaisivat mahdollisesti markkinat. Paikalliset yritykset eivät luultavasti tulisi niiden tilalle, koska ajoneuvoinvestoinnit ovat suuret ja poistoajat pitkät ja urakat ovat määräaikaista. Jätteenkuljetusjärjestelmän muutos tuskin vaikuttaisi uusien innovaatioiden siirtymiseen, mutta palvelutarjonta olisi pienempi. Yritystoiminta

---

ei tehostuisi, mutta kuljetukset olisivat mahdollisesti hiukan tehokkaammat pitemmällä aikavälillä. Tällä tavoin energiatehokkuutta voidaan mahdollisesti parantaa, mutta urakoitsijoilla ei itsellään ole tehokkuuden tarvetta, jos sitä ei mainita ehtona hankinnassa. Kilpailu tehostuisi ensimmäisen hankinnan yhteydessä mutta pitemmällä aikavälillä tarjonta pienenisi muutamaa suureen urakoitsijaan.

Rambollin selvityksessä todetaan, että viranomaisten yhteistyö jätteenkuljetusyritysten kanssa toimii hyvin eikä esim. ympäristö- tai terveysvaaroja ole esiintynyt. Vuonna 2015 kyselyyn vastanneista jätteenkuljetusyrityksistä, yksikään ei ollut saanut reklamaatiota viranomaisilta. Vaasan seudun jätelautakunta on pitänyt kuljetusrekisteriä jätelain mukaisesti.

Sekä kunnan kilpailuttamassa jätteenkuljetusjärjestelmässä, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä, tulisi kaikki tiedot esim. kiinteistöjen osoitteet, astiat, jätelaji, käynnit, astioiden lukumäärä, jätteiden tyhjennysvälit, määrät ja laatu sekä tietoja sopimuksen voimassaoloajasta kerätä jätehuoltorekisteriin ja rekisteri tulisi pitää päivitettyinä. Jätteenkuljetusjärjestelmä ei vaikuta rekisterin ylläpitoon. Kaikki jätehuoltoyritykset kuljettavat jätteet kunnan määräämään paikkaan.

Asiasta tehdyn selvityksen perusteella voidaan täten katsoa, että jätelain 37.1 §:n 4. kohdassa mainittu ehto on selvitetty riittävästi mitä tulee vaatimukseen, että päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

### Johtopäätös

Rambollin laatiman selvityksen mukaan kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetetut vaatimukset täyttyvät. Toisin sanoin kaikki alla olevat vaatimukset täyttyvät:

### Jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteen kuljetukselle:

- 1 kun jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 § 2. momentissa mainitut ehdot, eli että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistävasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- 2 jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle,
- 3 päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi, ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Rambollin selvityksessä todetaan samanaikaisesti, että on olemassa kotitalouksia, jotka on jätetty jätehuollon ulkopuolelle maksamattomien laskujen vuoksi. Näissä tilanteissa ei tarjota jätteenkuljetuspalveluita. Kun myös jätelain esitöissä ollaan suhteellisen vähäsanaisia siitä, miten kattava saatavuus tulisi tulkita ja, että asian arviointi aina on tulkintakysymys, vaikkakin laillisuusharkintainen. Jätelautakunta voi nykytilanteessa valita näiden kahden kuljetusjärjestelmän välillä edellyttäen, että päätös on riittävästi perusteltu jätelain vaatimusten osalta.

Jätelain 35 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia kiinteistökohtaisesta jätteenkuljetuksesta, ei kiinteistön haltija. Kuten jätelain esitöistä ilmenee (HE 199/2000 vp s. 46) ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä painotetaan (mm. KHO 2016:20 ja KHO 12.4.2016 nro 1286/2016 dnro 2659/1/15, 2681/1/15, 2684/1/15 ja 2844/3/15) kunnan tulee ensisijaisesti järjestää jätteenkuljetukset. Mikäli kiinteistön haltijan järjestämän

---

jätteenkuljetuksen ehdot jätelain 37.1 §:n mukaisesti ei varmuudella voida varmistaa, tulee jätteenkuljetukset järjestää jätelain 36.1 §:n mukaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksina. Jätteenkuljetukset voidaan myös järjestää kunnan järjestäminä jätteenkuljetuksina vaikka jätelain 37.1 §:n ehdot täyttyisivät.

Kokoukseen 11.9.2018 mennessä on kiinteistön omistajilta, jotka ovat saaneet lisäselvityspyynnön koskien kiinteistön jätehuoltoa, tullut kolme vastausta (3/5). Kaksi taloutta on jättänyt vastaamatta. Talous C ilmoittaa, että alueella ei ole palvelua tarjoilla, kiinteistön omistaja ilmoittaa, että kaikkiin kuljetusyrittäjiin on otettu yhteyttä. Onko kiinteistössänne tai kiinteistönne läheisyydessä olosuhteita, jotka hankaloittavat kiinteistön jätehuollon järjestämistä? (esim. kulkuyhteyksiin, palveluihin tai muuhun vastaavan liityen). Tähän on kiinteistön haltija antanut lyhyen vastauksen: on. Talous D on vastannut, että palvelua ei ole alueella tarjoilla, mutta ilmoittaa myös, että kuljetusyrittäjiin ei ole otettu yhteyttä ja että tie on ajoittain painorajoitettu. Talous F on vastannut, että alueella ei tarjota palveluja ja että yhteen kuljetusyrittäjiin ollaan otettu yhteyttä ja että tie on osittain hoitamatta.

Jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst, puh. 040 66 044 96, camilla.enell-ost(at)vaasa.fi

Jätehuoltoviranomainen, Vaasan seudun jätelautakunta, päättää siirtymisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta.

Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu 1.10.2021 alkaen seuraavissa kunnissa: Vaasassa, Mustasaarella, Vöyrillä, Isosakyrössä, Maalahdessa ja Korsnäsissa. Päätöstä ei voida panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jätelautakunnan tulee myös myöhemmin päättää kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen hankinnan ehdoista ja menettelytavoista.

**Päätös** Lautakunnan puheenjohtaja Michael Luther teki seuraavan vastaehdotuksen:

Jätehuoltoviranomainen, Vaasan seudun jätelautakunta päättää alla olevan huomioiden, että kiinteän jätteen jätekuljetukset toteutetaan jatkossa jätelain 37 § mukaisena kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksena kunnissa Isokyrö, Korsnäs, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri.

Vastaehdotuksen perustelut:

### Tausta

Jätelain (646/2011) 149.4 §:n mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkastettava jätteenkuljetuksen järjestämistä vuoden 2011 jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään 1.5.2013. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään 1.5.2017.

Jätelautakunta on käsitellyt asiaa yhteensä seitsemässä kokouksessa. Asiassa ei ole vielä tehty päätöstä.

---

Jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle  
Jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ovat seuraavat:

- kun jätteenkuljetus täyttää 35 § 2. momentissa mainitut ehdot, eli että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistä riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle,
- päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena olevan myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain esitöissä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kohdistuu vaatimus palvelutarjonnan luotettavuudesta, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin suoraan jätteenkuljetusyriyksille. Tämä määräys on tarpeellinen kiinteistön haltijan etujen ja oikeuksien sekä palvelujen saatavuuden turvaamiseksi kaikilla alueilla ja kaikissa tilanteissa (HE 199/2010 vp s. 88). Vaikka kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on kysymys yksityisoikeudellisesta asiasta niin sopimuksen tekeminen jätteenkuljetusyriyksen kanssa ei ole vapaaehtoista. Siksi kunta ei voi palvelutarjonnan luotettavuutta sekä kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja arvioidessa nojautua sopimusvapauteen; jätelain 35.2 §:n mukaan tämä vaatimus koskee kaikkia tilanteita, järjestämistä riippumatta.

Vaatimus jätteenkuljetusten kattavasta saatavuudesta syntyi ympäristövaliokunnan aloitteesta, joka näki tämän vaatimuksen olevan tarpeellinen kiinteistön haltijan oikeusturvaa ajatellen ja viittasi mietinnössään ongelmiin aikaisemmassa sopimusperusteisessa järjestelmässä, jolloin esiintyi esim. kiinteistönomistajia, jotka eivät olleet tilanneet jätteenkuljetusta lainkaan ja tapauksia, jolloin jäte oli päätynyt muualle kuin kunnan järjestämään käsittelyyn sekä kiinteistöjä haja-asutusalueilla, jotka olivat jääneet palvelutarjonnan ulkopuolelle kokonaan. (ks. YmVM 23/2010 vp s. 11- 12)

Jätelain esitöistä ilmenee, että palvelutarjonnan kohtuullisuuden ja syrjimättömyyden vaatimus tarkoittaa, että mm. erilaisia asiakkaita, asiakasryhmiä tai alueita ei perusteetomasti aseteta poikkeavaan asemaan esim. palvelujen hinnoittelussa. Mahdollista määrävää markkina-asemaa ei myöskään saa käyttää hyväksi hinnoittelussa (HE 199/2010 vp s. 88). Luonnollisesti palvelutarjonnan tulee myös muilta osin olla kohtuullinen ja noudattaa syrjimättömyysperiaatetta. Jätelain esitöissä todetaan lisäksi, että jätelain 37.1 § 2. kohdassa tarkoitetaan, että kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei saa ottaa käyttöön jos se heikentää jätehuollon yleistä toimivuutta alueella tai aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen verrattuna (HE 199/2010 VP s. 89). Mitä tulee päätöksen kokonaisarviointiin, jätelain 37.1 § 3. kohdassa todetaan, että ne kohdat, jotka tällöin tulee arvioida ovat vaikutukset eri toimijoiden jätteenkäsittelykustannuksiin sekä työmäärään. Kokonaisarviossa kunta voi painottaa niitä tekijöitä, joita se pitää alueellisesti tärkeinä näkökohtina (HE 199/2010 vp s. 89).

Korkein hallinto-oikeus on viimeisissä päätöksissään, KHO 23.7.2018 T 3565, KHO 23.7.2018 T 3566 ja KHO 23.7.2018 T 3567, ottanut kantaa kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetuksen puolesta:

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä KHO 23.7.2018 T 3565 kunta oli jo aikai-

---

semmin tehnyt päätöksen kiinteistöhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä vuoden 2011 jätelain mukaisesti ja siksi selvityksessä oli mahdollista huomioida myös kokemukset toiminnasta uuden jätelain voimassaoloajalta.

Jätteenkuljetusyrietykset (3 kpl) toiminta-alueella ilmoittivat, etteivät he rajoita toimintaansa johonkin tiettyyn osaan kuntaa. Suurin osa kotitalouksista ovat kuuluneet järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin.

Myös korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä KHO 23.7.2018 T 3566 on ollut kyse jo aikaisemmin päätetyn kiinteistöhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkumisesta vuoden 2011 jätelain mukaisesti, ja siksi selvityksessä oli mahdollista huomioida myös kokemuksia toiminnasta uuden jätelain voimassaoloajalta. Jätteenkuljetusyrietykset (4 kpl) toiminta-alueella ilmoittivat, etteivät he rajoita toimintaansa johonkin tiettyyn osaan kuntaa. Viranomaisten tietoon ei ollut tullut, että joku kotitalous olisi jäänyt ilman tyhjennyspalveluja.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO 23.7.2018 T 3567 vastaa yllä mainittuja päätöksiä. Kunta oli jo aikaisemmin tehnyt päätöksen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä vuoden 2011 jätelain mukaisesti, ja siksi selvityksessä oli mahdollista huomioida myös kokemukset toiminnasta uuden jätelain voimassaoloajalta. Jätteenkuljetusyrietykset (3 kpl) toiminta-alueella ilmoittivat, etteivät he rajoita toimintaansa johonkin tiettyyn osaan kuntaa. Viranomaisten tietoon ei ollut tullut, että joku kotitalous olisi jäänyt ilman tyhjennyspalveluja.

KHO:n kyseisten kolmen päätöksen perusteluissa kiinteistöhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta on lisäksi syytä huomioida seuraat kannanotot:

- 83-90% liittymisaste ei ole katsottu estävän päätös kiinteistöhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta
- Edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan jätelain mukaiset edellytykset. Laki ei kuitenkaan edellytä, että valittaessa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä sen tulisi olla parempi kuin kunnan järjestämä jätteenkuljetus (KHO 3567/2018)
- Asiasta tehdyt selvitykset eivät kaikilta osin vastaa esimerkiksi Kuntaliiton yleiskirjeessä (5/80/2013) esitettyjä ohjeellisia vaatimuksia. Selvityksen perusteella on kuitenkin arvioitavissa, täyttyvätkö edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. (KHO 3566/2018)
- Arvioitaessa täyttykö jätelain 37 §:n 1 momentin 3 kohdan edellytys, tulee ottaa huomioon, että lautakunnalla on harkintavaltaa sen suhteen, kuinka eri tekijöitä painotetaan. Vaikka asiassa on tuotu esiin seikkoja, jotka puoltavat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen valintaa, ei asiakirjoista ilmene sellaisia seikkoja, joiden nojalla voitaisiin todeta, että päätöksen vaikutukset kokonaisuutena arvioituna eivät ole myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Asiaa ei ole syytä arvioida toisin yksinomaan siitä syystä, ettei valvontarekisteriä ole vielä kaikilta osin saatu toimintaan tai että viranomaisvalvonta on hankalampaa ja riski laittoman jätteenkäsittelyn aiheuttamista haitoista on kiinteistöhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yleisesti suurempi (KHO 3566/ 2018)

Vrt. korkeimman hallinto-oikeuden aikaisempia päätöksiä, mm.:

Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksessään KHO 2016:19, jossa jätteenkuljetukset pääosin oli järjestetty vuoden 1993 jätelain mukaisina sopimusperusteisina jätteenkuljetuksina, todennut ettei kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuspäätöksen lainmukaisuudesta voitu varmistua pelkästään sillä perusteella, miten hyvin siihen saak-

---



ka käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä oli kunnan arvion mukaan toiminut. Lisäksi korkein hallinto-oikeus esitti, että selvityksen tulee olla sellainen, että sen perusteella on mahdollista varmistaa, että jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot täyttyvät koko kunnan alueella. Yksityiskohtainen alueellinen sekä alueellisesti täsmennetty selvitys on tarpeellinen.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksessä KHO 2018:34 sisältää vastaavat perustelut. Lisäksi todetaan, että selvityksen tulee erityisesti kiinnittää huomiota niihin kunnan alueilla oleviin erityispiirteisiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetusten kannalta sekä niiden kustannuksiin tai jätteenkuljetuksien toimivuuteen. Ennen kuin päätös tehtiin, kunta oli mm. pyytänyt lausuntoja muilta kunnilta ja lähettänyt kyselyn alueella toimineille kuljetusyriyksille ja selvittänyt oliko jätelain 37.1 §:n ehdot täyttyneet. Korkein hallinto-oikeus katsoi siitä huolimatta, että selvitys oli liian yleispiirteinen. Selvityksen tulee olla sellainen, että sen perusteella on mahdollista varmistaa, että kaikki mainitut edellytykset sellaiselle jätteenkuljetukselle täyttyvät kunnan koko alueella.

Asiasta hankittu selvitys sekä kuuleminen

Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella on tehty merkittäviä selvityksiä jätteenkuljetusjärjestelmän toiminnoista. Jätelain 37.1 §:n mukaan jätelautakunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteenkuljetusyhtiön kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus) ainoastaan jos voidaan varmistaa, että päätöksen tekoa varten tarvittava jätelain 31.1 §:ssä tarkoitettu, asianmukaisesti hankittu tieto sekä selvitys jätelain 37.1 §:ssä säädettyjen ehtojen täyttämistä. Mikäli tätä ei voida varmuudella varmistaa tulee jätteenkuljetukset jätelain 36.1 § mukaisesti järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksina. Jätteenkuljetukset voidaan järjestää kunnan järjestäminä jätteenkuljetuksina vaikka jätelain 37.1 § ehdot täyttyisivät.

Vuonna 2014 jätelautakunta tilasi ensimmäisen selvityksen jätteenkuljetusjärjestelmän toiminnoista. Julkisen kilpailuttamisen perusteella selvityksen laatijaksi valittiin FCG. Kuntaliiton laatiman kuljetus selvitysmallin mukaisesti laaditussa selvityksessä siitä mitä ne tulee sisältää, todettiin, että jätelain 37.1 § ehdot eivät täyty Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella. Lautakunta kuitenkin totesi että selvityksessä oli puutteita minkä takia sitä ei voitu katsoa vastaavan hallintolain vaatimukset riittävästä selvityksestä. (Ks. jätelautakunnan päätös 24.11.2015 § 35) Selvityksen jälkeen on erilaisia lisäselvityksiä tehty (ks. jätelautakunnan päätös 13.9.2016 § 28, 7.3.2017 § 8 ja 12.12.2017 § 24).

Jätelautakunta on päätöksellään 12.12.2017 § 24 pyytänyt asianosaisten lausunnot jätelain 38 §:n mukaisesti. Yhteensä 15 lausuntoa on jätetty. Melkein kaikissa lausunnoissa on esitetty, että nykyisen jätteenkuljetusjärjestelmän tulee jatkua.

Ainoastaan Ab Stormossen Oy:n ja ELY-keskuksen lausunnot poikkeavat tästä. (Ks. jätelautakunnan päätös 20.2.2018 § 9)

Helmikuussa 2018 jätelautakunta päätti tehdä täydentävän selvityksen jätteenkuljetusjärjestelmän toiminnoista. Tehtävä kilpailutettiin julkisesti ja selvitys hankittiin Rambollilta. Jätelautakunnan päätöksen 20.2.2018 § 9:n mukaisesti selvityksen tulee olla riittävän laaja ja mahdollisimman tarkka niin, että jätelautakunta itsenäisesti voi tehdä päätöksen kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen edellytyksistä. Selvityksessä voidaan perusteena käyttää materiaalia aikaisemmista selvityksistä sekä informaatiota kuntien lausunnoista. Selvityksen tulee keskittyä kuvaamaan kiinteistöittäin järjestetyn jätteenkuljetuksen edellytyksiä jätelain 35-37 §§ mukaisesti, huomioiden lisäksi korkeimman

---

hallinto-oikeuden ennakkolinjaukset vuoden 2016 päätöksissä KHO 532:2016, KHO 535:2016, KHO 536:2016, KHO 537:2016 ja KHO 538:2016. Selvitys käsittää 19 osa-alueetta/kysymyksenasettelua. Viidentoista osa-alueen suhteen lautakunta lähetti kysymyksenasettelut kunnille, valvoville viranomaisille, jätehuoltoyhtiölle sekä jätekuljetusyhtiölle. Neljän osa-alueen suhteen konsultti selvitti niitä. Konsultti myös teki koosteen ja täydensi vastaukset 15 kysymyksenasettelun suhteen joista lautakunta oli lähettänyt kyselyn. Näin lautakunta sai kattavan selvityksen kaikista osa-alueista niin että lautakunta selvityksestä saa hyvän pohjan päätöksenteolle hallintolain 31 § vaatimusten mukaan. Rambollin edustaja esitti selvityksen jätelautakunnalle 15.8.2018. FCG:n aikaisemmasta selvityksestä poiketen Rambollin selvityksessä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset voidaan katsoa täyttyvän Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

### Asian selvityksen arviointi

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen selvitysvelvollisuuteen ei kuulu ainoastaan informaation ja selvityksen hankkiminen, vaan myös kyseisistä tiedoista ja selvityksistä ilmenevien asiatietojen arviointi. Hallintolain 45.1 §:n mukaan päätös tulee perustella. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Päätöksessä tulee tosiasia-perusteluista käydä ilmi ne selvitykset, joihin katsottavat tosiseikat, joille asian ratkaisu perustuu (hallintolain esityö HE 72/2002 s. 100).

Tässä asiassa keskeinen selvitys koostuu kahdesta toisistaan riippumattomista, viran puolesta hankituista selvityksistä, joista toinen (FCG 2015) toteaa, että jätelain 37.1 §:n ehdot eivät täyty ja toinen (Ramboll 2018) taas, että ehdot täyttyvät. Tämä korostaa sitä seikkaa, että jätelautakunnan, jolla asiassa on selvitys- ja perusteluvelvollisuus, tulee itsenäisesti ja objektiivisesti arvioida sekä selvityksistä ilmenevät tosiasiat, että selvitysten riittävyys.

Jätelautakunta on 20.2.2018 katsonut, että FCG:n aikaisempi selvitys vuodelta 2015 on irrelevantti huomioiden mm. toiminnassa myöhemmin tapahtuneet muutokset ja selvityksessä ilmenevät puutteet, jotka jätelautakunta totesi jo aikaisessa vaiheessa. Toiminta-alueella vuoden 2015 jälkeen tapahtunut jätteenkuljetuksia koskeva muutos on, että jätelautakunta on tehnyt töitä järjestettyyn jätteenkuljetuksiin liittymättömien kotitalouksien selvittämiseksi ja vähentämiseksi. Osa kotitalouksista oli aidosti liittymättömiä, mutta osalla oli yhteisastia (kimppe-astia), josta ei ollut tehty asianmukaista ilmoitusta. Epäselvien ja liittymättömien lukumäärä on vähentynyt noin 3800:sta noin 1500:aan kotitalouteen (5/2018) ja kahden kotitalouksille lähetetyn kehotuskirjeen jälkeen nämä asiat voidaan nyt siirtää kunnan ympäristöviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten. Liittymisaste toiminta-alueella on tällä hetkellä 93,4 %.

Jätteenkuljetusyrityksistä useimmat eivät enää laadi pidempiä tyhjennys sopimuksia, jotka ovat ristiriidassa jätehuoltomääräysten kanssa ja monet jätteenkuljetusyhtiöt ovat myös käyneet läpi vanhoja tyhjennys sopimuksiaan, joita he ovat päivittäneet nykyisten jätehuoltomääräysten mukaisiksi.

Lautakunta on myös aktiivisesti tehnyt töitä saadakseen hyvin toimiva jäterekisteri johon saadaan yhtenäiset ja säännölliset raportit kuljetusyrityksiltä. Tänäpäivänä rekisteri toimii hyvin. Lautakunta on tarkistanut jätehuoltoa ohjaavat säännöt, mm on tarkistettu tyhjennysvälin ohjeet niin että ne palvelevat asukkaiden tarpeita joustavasti. Lautakunta on myös pyrkinyt hyvään keskusteluun jätekuljetusyhtiöiden kanssa niin että yhteistyö nyt sujuu hyvin. V 2017 ja 2018 lautakunta on yhteistyössä kuntien, muiden viranomaisten, jätehuoltoyhtiön, jätekuljetusyhtiöiden ja muiden osallisten kanssa työstänyt jätehuoltostrategian jossa painopiste on kiertotaloudessa kestävässä kehityksessä sekä

---

hyvin ja kustannustehokkaasti toimivassa jätehuollossa seudulla.

Selvitys (katso liite) käsittää 19 eri osa-alueita, jotka on koottu yhdeksi yhtenäiseksi raportiksi. Raportissa tarkkaillaan alueittain miten jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehdot täyttyvät. Nämä ehdot muodostavat ne kriteerit, joita selvityksessä on käytetty.

Materiaalina on käytetty tietoja, joita on kerätty kaikille jätehuollon toimijoille lähetetystä kyselystä, osittain jäsenneyistä teemahaastatteluiden ja aikaisemmista selvityksistä sekä käytettävissä olevista tilastoista ja tietokannoista. Voidaan todeta, että selvitys sisältönsä kattaa kaikki jätelaissa 37.1 §:ssä esitetyt ehdot. Raportissa käsitellään mm. alueiden erityispiirteet (ks. KHO 2016:19 ja KHO 2018:34 yllä), palvelut kokonaisuudessaan, luotettavuus, kohtuullisuus- ja syrjimättömyysehdot, toiminnot kuntatasolla, terveys- ja ympäristöhaitat sekä kokonaismyönteinen vaikutus.

Seuraavassa tarkastellaan vain keskeisimmät kokonaisuuteen vaikuttavat päätelmät. Yksityiskohtaisempi kuvaus löytyy liitteessä.

Asiassa tehdyn selvityksen perusteella seuraava arviointi voidaan tehdä jätelain 37.1 §:ssä mainittujen ehtojen täyttymisestä Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella.

Vaatimukset jätteenkuljetuspalveluiden saatavuudesta luotettavasti kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin

Jätelain esitöissä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen kohdistuu vaatimus palvelutarjonnan luotettavuudesta, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin suoraan jätteenkuljetusyriksille. Tämä määräys on tarpeellinen kiinteistön haltijan etujen ja oikeuksien sekä palvelujen saatavuuden turvaamiseksi kaikilla alueilla ja kaikissa tilanteissa. Palvelutarjonnan kohtuullisuuden ja syrjimättömyyden vaatimus tarkoittaa mm. että erilaiset asiakkaat, asiakasryhmät tai alueet ei aseteta perusteettomasti eri asemaan esim. palvelujen hinnoittelussa. Mahdollista määräävää markkinointiasemaa ei myöskään saa käyttää hyväksi hinnoittelussa. (HE 199/2010 vp s. 88)

Selvityksessä konsultti on, viitaten jätelain esitöihin (HE 199/2010 vp ja YmVM 23/2010 vp) todennut, että luotettavuus tarkoittaa, että jätteenkuljetusyriks muutama poikkeusta lukuun ottamatta, hakevat jätteen sovitut aikoina sekä, että aikatauluun merkittävät tyhjennyksiä ei jätetä tekemättä. Arvioidessaan luotettavuutta analysoitiin kaikki jätteenkuljetusyriksille ja jätehuoltoviranomaisille tulleet reklamaatiot sekä käsittelypaikat ja niiden lukumäärät suhteessa kaikkiin palvelusuoritteisiin. Luotettavuutta arvioitiin myös tarkistamalla, että kaikki kiinteistöhaltijat ovat saaneet toivomansa ja tarvitsemansa palvelut (Liite sivut 9,16, 29,46) . Jos joku kiinteistön haltija ei ollut saanut haluavansa palvelua selvitettiin miksi palvelua ei oltu saatu.

Luotettavuutta arvioitiin myös tarkistamalla olivatko jätteenkuljetusyriks suorittaneet sovitut tyhjennykset ja jätteenkuljetukset sopimuksen mukaisesti sekä, että jäte oli toimitettu oikeisiin käsittelypaikkoihin.

Selvityksessä on myös, korkeimman hallinto-oikeuden ennakkolinjauksien 2016 mukaisesti, tarkasti selvittänyt palvelujen luotettavuutta suhteessa alueiden erityispiirteisiin (liite sivut 8-9, 12-14, 25, 28, 46). Selvityksessä on erityistä huomiota kiinnitetty niiden alueiden erityispiirteisiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksia ajatellen sekä niiden kustannuksia ja toimintoja kuten asuntojen lukumäärä ja tiheys, kuljetusmatkat sekä alueiden kuljetusolosuhteet ylipäänsä. Samankaltaisia alueita on yhdistetty mutta alueet, joilla on erilaiset kuljetusolosuhteet esim. keskuspaikkakunnat, erittäin harvaan asutut alueet ja saaristoalueet on selvitetty erikseen. Selvityksessä on perustietona käytetty poltettavan jätteen tyhjennyspaikkoja toiminta-alueella. Kaikki nämä tyhjennyspaikat löy-

---

tyvät geodatana ja välimatka niiden ja jätteen käsittelypaikan, Stormossenin välillä on laskettu. Selvityksen mukaan kaikissa kunnissa on kyseisellä alueella (taajama- ja haja-asutusalueet mukaan lukien) myös useampia jätteenkuljetusyrityksiä, jotka tarjoavat jätteenkuljetuspalveluita. Kaikissa kunnissa on 3-8 jätteenkuljetusyritystä, jotka tarjoavat jätteentyhjennyspalveluita.

Asiasta tehdyn selvityksen mukaan jätteen keräys sekä kuljetuspalvelut hoidetaan kaikilla alueilla riippumatta käsittelypisteiden välimatkasta jätteen käsittelypaikkaan sekä myös riippumatta erilaisesta jätelaadusta haja-asutusalueella edellyttäen kuitenkin, että tieyhteys keräyspisteeseen kestää kuljetusajoneuvon. Jätteiden koostumuksessa ei mainittavasti ollut eroja eri alueiden välillä. Jätehuoltoviranomaisten edellyttämä vähimmäistyhjennysväli toimii hyvin haja-asutusalueilla.

Selvityksessä todetaan, että ehtojen kohtuullisuus liittyy läheisesti siihen, että jätteenkuljetushinnat ovat kohtuullisia (liite sivut 9, 31-39, 46). Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei myöskään saa käyttää hyväksi hinnoittelussa, koska se on ristiriidassa kilpailulain kanssa.

Se, että on olemassa määräävä markkina-asema ei sitä vastoin ole ristiriidassa kilpailu- tai jätelain kanssa. Kilpailuoikeudellisesta näkökulmasta kohtuuttomalle hinnoittelulle on ominaista, että hinnat eivät ole suhteessa tuotettavaan palveluun liittyviin kustannuksiin ja hintaerittely ja kustannukset eivät myöskään johdu mistään kuluttajan erityisesti arvostamasta tuotteen ominaisuudesta. Kuljetusjärjestelmän osalta arvioitiin ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioimalla hintatasoa ja sen vaihteluita sekä hintalaatusuhdetta ottaen huomioon jätteen haltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvitse- vansa palvelunsa.

Hintojen vaihtelu on kohtuullisia ja selittyvät toimintaan liittyvillä seikoilla kuten etäisyys jätehuoltoyhtiölle, etäisyydet tyhjennyspisteiden välillä, saavutettavuus ajoneuvolla, tyhjennysvälit ja jätemäärät. Keskimääräinen hinta 240l vakioastialle oli 8,07€. Mediaani alakvartiilille oli 6,69€ ja yläkvartiilille 9,17€. Jätehuollon vuosikustannukset omakotitalolle on keskimäärin hieman maan keskiarvon yläpuolella jätehuoltolaitosten yhdistyksen julkaisemien tietojen mukaan. Alueen jonkinverran korkeampi kustannustaso selittyy selvityksen mukaan suhteellisen korkealla EKO-maksulla.

Selvityksen mukaan kaikki jätteenkuljetusyritykset tarjoavat nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä sopimuksen samoin ehdoin omille asiakkailleen mm. astioiden koon ja kuljetusten välimatkat huomioon ottaen. Eri ajankohtina solmituissa sopimuksissa saattaa olla eroja. Jätteenkuljetusyritysten välillä on eroja. Asiakkailta on joka tapauksessa mahdollisuus vaihtaa palvelun toimittajaa, koska jokaisella alueella on useampi palveluitaan tarjoava jätteenkuljetusyritys.

Yksi lisäselvityksiin esiin nostettava asia on vielä ne 7 kotitaloutta, jotka jätelautakunnan lähettämien liittymiskehotusten yhteydessä ottivat yhteyttä jätelautakuntaan ja ilmoittivat, että palvelu ei ole heidän saatavilla (Ramboll s. 30). Kotitaloudet sijaitsevat Vaasassa (Talous A, B ja C), Mustasaarella (Kotitalous D ja E), Maalahdessa (Kotitalous F) sekä Isossakyrössä (Kotitalous G). Kotitalouksien sijainnin ensimmäisen läpikäynnin jälkeen voitiin todeta, että kotitalous A sijaitsi saarella, eli kiinteistön haltija asuu vakituisesti saarella ilman kiinteätä tieyhteyttä mantereelle.

Kotitalous B:n kohdalla todettiin, että palvelu oli saatavilla alueella, samalla tiellä kaksi jätteenkuljetusyhtiötä tyhjentävät jäteastioita muille kotitalouksille. Kotitalous B:n osalta voidaan siis todeta, että palvelu on saatavilla alueella. Jäljelle jäävien kotitalouksien osalta, eli kotitalouksille C, D, E, F ja G jätelautakunta on lähettänyt sekä lisäkyselyn koskien alueen jätepalveluita sekä kyselyn palveluista kaikille niille jätteenkuljetusyrityksille, jotka tarjoavat palvelujaan näillä alueilla. Kysely lähetettiin 24.8.2018 sekä jät-

---

teenkuljetusyrityksille (s-posti) että kotitalouksille (postitse).

Jätteenkuljetusyritykset ovat vastanneet ja vastauksien mukaan vähintään 4-5 jätteenkuljetusyritystä tarjoavat palveluitaan niillä alueilla, joissa kotitaloudet sijaitsevat. Koska kotitaloudet sijaitsevat potentiaalisesti vaikeakulkuisilla alueilla (kesäasutus-/haja-asutusalue), joilla on pieni kiinteä asutus, muutama jätteenkuljetusyritys asetti lisäehtona, että jätteenkuljetuksia tarjotaan mikäli tiet sallivat sen. Mikäli myöhemmin todetaan, ettei teiden kunto salli raskasta liikennettä, nämä alueet voidaan vapauttaa kiinteistökohtaisista jätteenkuljetuksista jätelain 35.4 §:n mukaisesti. Jätelain 35.4 § mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ympäristö- tai terveyssyistä tulee pitää tarpeellisena. Edellytys vastaavanlaiselle päätökselle on jätelain esitöiden mukaan, että kotitalouksille silloin tarjotaan täydentäviä palveluja (HE 199/2010 s. 88). Kotitalouksien vastaukset eivät ole vielä saapuneet tämän asian valmistelun aikana.

Kaikille näille kotitalouksille tiedotetaan vielä alueella käytettävissä olevista palveluista.

Tämä ei kuitenkaan vaikuta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan, koska vastaavia palveluita tulee tarjota myös jos jätteenkuljetus on kunnan järjestämä. Sama koskee kotitalouksia C, D, E, F ja G. Mikäli todetaan, että joku jätelain 35.4 §:n ehtoista täyttyy, kunnan tulee järjestää täydentäviä palveluita jätteenkuljetusjärjestelmästä riippumatta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan, koska vastaavia palveluita tulee tarjota myös jos jätteenkuljetus on kunnan järjestämä.

Asiasta tehdyn selvityksen perusteella voidaan täten katsoa, että jätelain 37.1 §:n 2. kohdassa mainitut ehdot täyttyvät mitä tulee jätteenkuljetuspalveluiden saatavuuden turvaamiseen luotettavalla tavalla sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Vaatus jätteenkuljetuspalveluiden kattavasta saatavuudesta  
(Liite sivut 9, 12-14, 25, 28, 46)

Vaatus jätteenkuljetusten kattavuudesta syntyi ympäristövaliokunnan aloitteesta, joka näki tämän vaatimuksen olevan tarpeellinen kiinteistön haltijan oikeusturvaa ajatellen ja viittasi siten mietinnössään ongelmiin aikaisemmassa sopimusperusteisessa järjestelmässä, jolloin esiintyi esim. kiinteistön omistajia, jotka eivät olleet tilanneet jätteenkuljetusta lainkaan ja tapauksia, jolloin jäte oli päätynyt muualle kuin kunnan järjestämään käsittelyyn sekä kiinteistöjä haja-asutusalueilla, jotka olivat jääneet palvelutarjonnan ulkopuolelle kokonaan. (ks. YmVM 23/2010 vp s. 11-12)

Selvitys on tältä osin keskittynyt maantieteelliseen kattavuuteen, eli miten palvelujen saatavuus turvataan alueittain. Palveluiden saatavuuden turvaaminen, ei ainoastaan kaikilla alueilla vaan myös kaikissa tilanteissa (ks HE 199/2010 vp s.88) ei ole saanut yhtä paljon huomiota selvityksessä. Selvityksen mukaan tulee jätteenkuljetuspalveluiden kattavaan saatavuuteen liittyen kuitenkin muistaa, että se on ensi kädessä viranomaisvalvonnan asia puuttua, jos kiinteistö ei kuulu jätehuollon tai jätteenkuljetuksen piiriin. Kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen jätteenkuljetusyritys ei voi millään tavoin puuttua tai vaikuttaa siihen, että kiinteistön haltija seuraa jätehuoltomääräyksiä tai laiminlyö liittymisvelvollisuutensa. ~~Rambollin~~ Selvityksen mukaan kiinteistön haltija voi teoriassa olla vapaamatkustaja nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä, jos hän ei heti solmi uutta sopimusta vaihtaessa jätteenkuljetusyritystä, ja jos raportointi tai viranomaisvalvonta ei toimi. Tämä tapahtuu kuitenkin harvoin ja periaatteessa kaikkien tulee noudattaa jätehuoltomääräyksiä.

---

Mahdollisia maksuhäiriöitä koskevista tilanteista selvityksessä todetaan, että maksuhäiriöiden perusteella kenenkään asiakassuhdetta ei ole pysyvästi lakkautettu. Poikkeuksena mahdollisesti yhden kiinteistön tyhjennykset, jotka on maksuhäiriöiden vuoksi lopetettu. Kiinteistön osoitetiedon puuttumisen vuoksi ei voida tarkastaa, onko kiinteistö jonkin toisen yrityksen asiakas. Tilapäisesti on jouduttu palvelut keskeyttämään keskimäärin 30-44 asiakkaalta/vuosi. Kun asiakas on hoitanut maksurästinsä, palvelu jatkuu ennallaan.

Vaatimus siitä, että jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

(Liite sivut 9-11, 16-18, 25-30, 41,46)

Selvityksen mukaan itse jätteenkuljetuksella ei ole mainittavaa merkitystä tai vaikutusta jätehuollon yleisiin toimintoihin. Vaatimus siitä, että jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä tutkittiin kun yritettiin löytää vastaus mm. seuraaviin kysymyksiin:

1. missä laajuudessa jätteenkuljetusjärjestelmä vaikuttaa yleensä kunnallisen jätehuollon kehitykseen?
2. tukeeko jätehuolto alueellista kehitystä?
3. yhteistyö alueen sisällä ja ulkopuolella?
4. tärkeysjärjestys, voidaanko kunnallinen yhtiö sivuuttaa?
5. missä laajuudessa jätteenkuljetusjärjestelmä vaikuttaa yleensä kunnallisen jätehuollon kehitykseen?
6. edistääkö jätteenkuljetusjärjestelmä jätteen haltijan etuja ja kehittääkö se kunnallista jätehuoltoa?
7. miten kuljetusjärjestelmä vaikuttaa kuntien, kunnallisen yhtiön ja jätelautakunnan yhteiseen jätepolitiikkaan?
8. yhteensopivuus alueellisiin jätesuunnitelmiin, jätelautakunnan toimintasuunnitelmaan ja kunnallisen yhtiön kehitysohjelmaan?

Terveys- ja ympäristövaaran tai -haitan syntymisen poissulkemiseksi selvityksessä arvioitiin tyhjennysten toimintoja, päästöjä sekä terveyttä, mm.:

9. jätteenkuljetusyrityksien raportointi
10. jätehuoltomääräysten laiminlyönti
11. kunnallisen yhtiön laitton sivuuttaminen
12. ympäristön pilaantumistapaukset
13. mallinnus ajettujen kilometrien perusteella
14. melu aikaisempien selvitysten perusteella
15. tapaturmatilastot ja niiden riskiperusteinen arviointi
16. reklamaatiot eri toimijoille.

Selvityksessä, todetaan että nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä edistää jätehuollon (keräystä, kuljetuksia, käsittelyä) yleistä toimivuutta Vaasan seudun jätelautakunnan toiminta-alueella. Keräyspaikkoja on paljon ja jätehuoltomääräykset voivat vaikuttaa lajiteluun. Jätteenkuljetusjärjestelmän kautta alueen jätteenkuljetusyritykset pysyvät myös itsenäisinä eivätkä ole riippuvaisia kunnallisista urakoista, jotka kilpailevat keskenään eivätkä jaa markkinoita.

---

Selvityksessä, todetaan ettei jätteenkuljetusjärjestelmä vaikuta jätehuollon alueelliseen kehitykseen. Se, joka kuljettaa kunnallista jätettä ei päästä mihin jäte viedään, vaan kunta päättää missä kunnallinen jäte käsitellään jätteenkuljetusjärjestelmästä riippumatta. Jätteenkuljetusjärjestelmä tukee kuitenkin jätehuollon alueellista kehitystä keräyksen ja kuljetusten osalta. Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta motivoi jätehuolto-yrityksiä kehittämään keräys- ja kuljetusvälineistöään, kouluttamaan henkilökuntaansa sekä ottamaan käyttöön uutta tekniikkaa. Koska jätteenkuljetusyritykset kilpailevat vapailla markkinoilla pienillä kilpailuetuuksilla (mm. monilokeroiset jäteautot, kuljettajien taloudellinen ajotapa, optimoidut reitit) on suuri merkitys jätteenkuljetusyritysten elinvoimalle ja niiden mahdollisuuksiin toimia markkinoilla

Selvityksen asukaskyselystä käy myös ilmi että n 14% vastaajista olivat vaihtaneet jätteenkuljetusyritystä viimeisen viiden vuoden aikana. Syyt vaihtoon olivat pääasiallisesti hinta ja laatu mikä selkeästi osoittaa että on olemassa todellinen kilpailu yritysten kesken joka johtaa kustannustehokkaampaan ja laadullisesti parempaan palveluun.

Selvityksen mukaan jätteenkeräykset toimivat käytännössä hyvin. Reklamaatioiden osuus on ollut yhteensä 0,0605 % tyhjennyksistä, joista suurin osa (60 %) on koskenut laskutusta. Roskaamisesta tehtyjen reklamaatioiden osuus on ollut 5 % kaikista reklamaatioista. Kyselyyn vastanneista jätteenkuljetusyrityksistä yksikään ei ollut saanut liikakuormitusmaksuja tai reklamaatioita viranomaisilta vuonna 2015.

Jätteenkeräyksessä ja –kuljetuksissa ei tapahtunut henkilövahinkoja vuonna 2015.

Omaisuuksivahinkojen lukumäärä oli 10 kpl. Vahingot olivat lähinnä rakennevahinkoja (postilaatikot, aidat, räystäät, laatoitetut alueet jne.) sekä istutuksia.

Jätteenkuljetusyritykset noudattavat jätehuoltomääräyksiä toiminnassaan. Selvityksessä ei ole ilmennyt muuta, joka antaisi aiheutta muutakin. Päästöt ovat melkein samat kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuin kunnallisesti järjestetyssä jätteenkuljetuksessa. Tarkasteltaessa liikennemääriä kokonaisuudessaan mahdollinen ero päästöissä on erittäin vähäinen. Toisaalta jätteenkuljetusyrityksillä on paremmat mahdollisuudet kuin urakoitsijoilla, joilla on määräaikaisten sopimukset, investoida uusiin ajoneuvoihin kun toiminta on ennakoitavissa. Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Asiasta tehdyn selvityksen perusteella voidaan täten katsoa, että jätelain 37.1 §:n 3. kohdassa mainitut ehdot täyttyvät mitä tulee vaatimukseen, että jätteenkuljetuksien tulisi edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukea jätehuollon kehitystä alueella eikä aiheutaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Vaatus siitä, että päätöksen vaikutukset kokonaisuudessaan arvioidaan olevan myönteiset, ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksiin sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Liite, sivut 11, 16-26, 41, 47)

Arvioitaessa päätöksen vaikutusten myönteisyyttä kokonaisuutena huomioitiin erityisesti vaikutukset kotitalouksien asemaan (palveluehtoihin, jätehuoltomääräysten noudattamiseen, liikennemääriin, pakokaasu- ja melupäästöihin, liikenneturvallisuuteen sekä asukastyytyväisyyteen) asukastyytyväisyyskyselyt, aikaisemmat selvitykset, saatavilla olevat tilastot, viranomaisrekisterit, jätteenkuljetusyritysten toiminta (vanhat toimivat jätteenkuljetusyritykset ja potentiaaliset jätteenkuljetusyritykset, jotka mahdollisesti pyrkivät markkinoille, ajoneuvojen poistoajat, uudet innovaatiot, yritystoiminnan tehostaminen, energiatehokkuus, päästömäärät jne.) tilinpäätöstiedot, saatavilla olevat tiedot jätteenkuljetusten vaikutuksista jätteenkuljetusyritysten liikevaihtoon sekä viranomaisten toiminta (jätteenkuljetusten valvonta, liittymät sekä jätehuoltomääräysten seuranta, ympäristöhaittojen valvonta).

---

Asukastyytyväisyyttä selvitettiin kyselyllä, joka lähetettiin 1000:lle kotitaloudelle. Kysely oli melkein samanlainen kuin vuonna 2015 tehty. Kyselyn vastausprosentti oli 22 %. Vaikka vastausprosentti oli suhteellisen pieni, vastaukset olivat samankaltaiset kundesellisessä kyselyssä.

Kyselyyn vastanneista 92% olivat tyytyväisiä tai hyvin tyytyväisiä palveluun

Selvityksen ja jätelautakunnan kokemuksen mukaan jätteenkuljetusyritykset ovat sekä aikaisemmin, että nyt, aktiivisesti osallistuneet jätehuollon kehittämiseen. Jätteenkuljetusyritykset ovat halukkaita osallistumaan aktiiviseen kehitystoimintaan myös jatkossa. Kyselyn vastauksien mukaan alueen jätteenkuljetusyritykset työllistävät suoraan yhteensä 62 työntekijää ja välillisesti 25 henkilöä. Jätteenkuljetusyritysten suora alueloudellinen vaikutus on noin 8 miljoonaa euroa vuositasolla. Jos pienet paikalliset jätteenkuljetusyritykset häviävät markkinoiden muuttuessa niin verot maksetaan alueen ulkopuolelle.

Selvityksen mukaan palveluehdot ovat kohtuulliset ja, jokaisella alueella toimii useampi jätteenkuljetusyritys, joka tarjoaa palveluitaan. Jätelaskujen kustannusperusteinen hinnoittelu vaihtelee jätteenkuljetusyrityksestä riippuen. Ero on erittäin pieni ja kertoo, että kilpailu toimii. Asiakas voi halutessa vaihtaa palvelun toimittajaa. Vaihtelut hintatasossa eri jätteenkuljetusyritysten välillä ovat pienet.

Jätteenkuljetusyritykset tarjoavat uusia kuljetuspalveluita samoilla ehdoilla. Selvityksessä ei ilmennyt mitään mikä viittaisi siihen, että liittymisehdot olisivat syrjiviä. Asiakkaat ovat myös itse tyytyväisiä nykyiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetusjärjestelmään.

Selvityksen mukaan siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetusjärjestelmään tarkoittaisi mahdollisesti, että toiminta hidastuu alueen jätteenkuljetusyrityksissä jos he eivät saa kuntaurakoita. Nykyisten toimijoiden toiminta jatkuisi suuremmissa jätteenkuljetusyrityksissä mutta pienempien ja ainoastaan Vaasan alueella toimivien yritysten toiminta saattaisi loppua kokonaan. Valtakunnalliset jätteenkuljetusyritykset, joita johdetaan toiselta paikkakunnalta, valtaisivat mahdollisesti markkinat. Paikalliset yritykset eivät luultavasti tulisi niiden tilalle, koska ajoneuvoinvestoinnit ovat suuret ja poistoajat pitkät ja urakat ovat määräaikaista. Jätteenkuljetusjärjestelmän muutos tuskin vaikuttaisi uusien innovaatioiden siirtymiseen, mutta palvelutarjonta olisi pienempi.

Yritystoiminta ei tehostuisi, mutta kuljetukset olisivat mahdollisesti hiukan tehokkaammat pitemmällä aikavälillä. Tällä tavoin energiatehokkuutta voidaan mahdollisesti parantaa, mutta urakoitsijoilla ei itsellään ole tehokkuuden tarvetta, jos sitä ei mainita ehtona hankinnassa. Kilpailu tehostuisi ensimmäisen hankinnan yhteydessä mutta pitemmällä aikavälillä tarjonta pienenesi muutamaan suureen urakoitsijaan.

Jätehuollon liikevaihto seudulla on arvioitu olevan n 8M€. kunnallinen kilpailutus ja hankinta voi johtaa siihen että isot kansainväliset yritykset voittavat kilpailutuksen. Tällä voi olla selkeästi kielteisiä vaikutuksia alueelliseen talouteen ja yritysten toimintamahdollisuuksiin.

Selvityksessä todetaan, että viranomaisten yhteistyö jätteenkuljetusyritysten kanssa toimii hyvin eikä esim. ympäristö- tai terveysvaaroja ole esiintynyt. Vuonna 2015 kyselyyn vastanneista jätteenkuljetusyrityksistä, yksikään ei ollut saanut reklamaatiota viranomaisilta. Vaasan seudun jätelautakunta on pitänyt kuljetusrekisteriä jätelain mukaisesti. Sekä kunnan kilpailuttamassa jätteenkuljetusjärjestelmässä, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä, tulisi kaikki tiedot esim. kiinteistöjen osoitteet,

---



astiat, jätelaji, käynnit, astioiden lukumäärä, jätteiden tyhjennysvälit, määrät ja laatu sekä tietoja sopimuksen voimassaoloajasta kerätä jätehuoltorekisteriin ja rekisteri tulisi pitää päivitettyinä. Jätteenkuljetusjärjestelmä ei vaikuta rekisterin ylläpitoon.

Kaikki jätehuoltoyritykset kuljettavat jätteet kunnan määräämään paikkaan.

Asiasta tehdyn selvityksen perusteella voidaan täten katsoa, että jätelain 37.1 §:n 4. kohdassa mainittu ehto on selvitetty riittävästi mitä tulee vaatimukseen, että päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

### Johtopäätös

Rambollin laatiman selvityksen mukaan kaikki kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetetut vaatimukset täyttyvät. Toisin sanoen kaikki alla olevat vaatimukset täyttyvät:

Jätelain 37.1 §:ssä mainitut ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteen kuljetukselle:

1. kun jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 § 2. momentissa mainitut ehdot, eli että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle,
3. päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi, ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunta voi nykytilanteessa valita näiden kahden kuljetusjärjestelmän välillä edellyttäen, että päätös on riittävästi perusteltu jätelain vaatimusten osalta.

Jätelain 35 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia kiinteistökohtaisesta jätteenkuljetuksesta, ei kiinteistön haltija. Kuten jätelain esitöistä ilmenee (HE 199/2000 vp s. 46) ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä painotetaan (mm. KHO 2016:20 ja KHO 12.4.2016 nro 1286/2016 dnro 2659/1/15, 2681/1/15, 2684/1/15 ja 2844/3/15) kunnan tulee ensisijaisesti järjestää jätteenkuljetukset. KHO:n päätösten 3565/2018, 3566/2018 ja 3567/2018 kunnalla on vapaus valita kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jos jätelain 35§ ja 37 § täyttyy,

- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta, tukee jätehuollon kehitystä seudulla eikä aiheuta vaaraa terveydelle tai ympäristölle,
- päätöksen vaikutukset kokonaisuutena arvioidaan myönteisiksi, erityisesti huomioiden vaikutukset kotitalouksiin, yritysten ja viranomaisten toimintaan.
- Jätehuoltolain kriteerien lisäksi kunta voi päätöksessään painottaa alueellisia tekijöitä jotka ovat tärkeitä jätehuollolle.

Mikäli kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ehdot jätelain 37.1 §:n mukaisesti ei varmuudella voida varmistaa, tulee jätteenkuljetukset järjestää jätelain 36.1 §:n mukaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksina. Jätteenkuljetukset voidaan myös järjestää kunnan järjestäminä jätteenkuljetuksina vaikka jätelain 37.1 §:n ehdot täytyisivät.

Lautakunta toteaa että;

- päätökseen tarvittavat selvitykset on tehty riittävässä laajuudessa hallintolain 31 § mukaan
  - tehtyjen selvitysten perusteella jätelain 35 § ja 37§ edellytykset päättää kiinteis-
-

- tön haltijan järjestämästä jätekuljetuksesta täyttyvät Vaasanseudun jätelautakunnan alueella kunnissa Isokyrö, Korsnäs, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri.
- Vaikutukset kiinteistön haltijan järjestämä jätekuljetus arvioidaan vaikuttavan myönteisesti niihin toimintoihin joita mainitaan jätelain 35 § ja 37§:ssä ja toimi-joihin alueella johon päätös vaikuttaa.
  - kunnat, asukkaat, yritykset ja järjestöt seudulla ovat toistuvasti todenneet että kiinteistönhaltijan järjestämä jätekuljetus on joustava, hyvin toimiva ja ensisijainen vaihtoehto asukkaille, kunnille, yrityksille ja alueelliselle taloudelle. Lautakunta yhtyy näihin arvioihin. ”

Puheenjohtajan vastaehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Seuraavat perustelut lisättiin päätökseen:

- kuntalaisilla on aito valinnan mahdollisuus
- pienten jätteenkuljetusyritysten yritystoiminnan on mahdollista jatkua
- lausuntopyyntöihin vastanneet (kunnat ym.) ovat laajasti kannattaneet tätä järjestelmää
- jatkuva kilpailutilanteessa toimiminen parantaa laatua ja pitää hinnat kurissa
- toimijoiden verot jäävät varmimmin tälle alueelle
- alueen virkamiesten ja päättäjien toiminta näyttäytyy yrittäjäystävällisenä
- se noudattaa Vaasan seudun elinvoimastrategiaa, jossa yhtenä painopistealueena on alueen pienyrittäjäisyys.

Esittelijä esitti eriävän mielipiteensä.

---